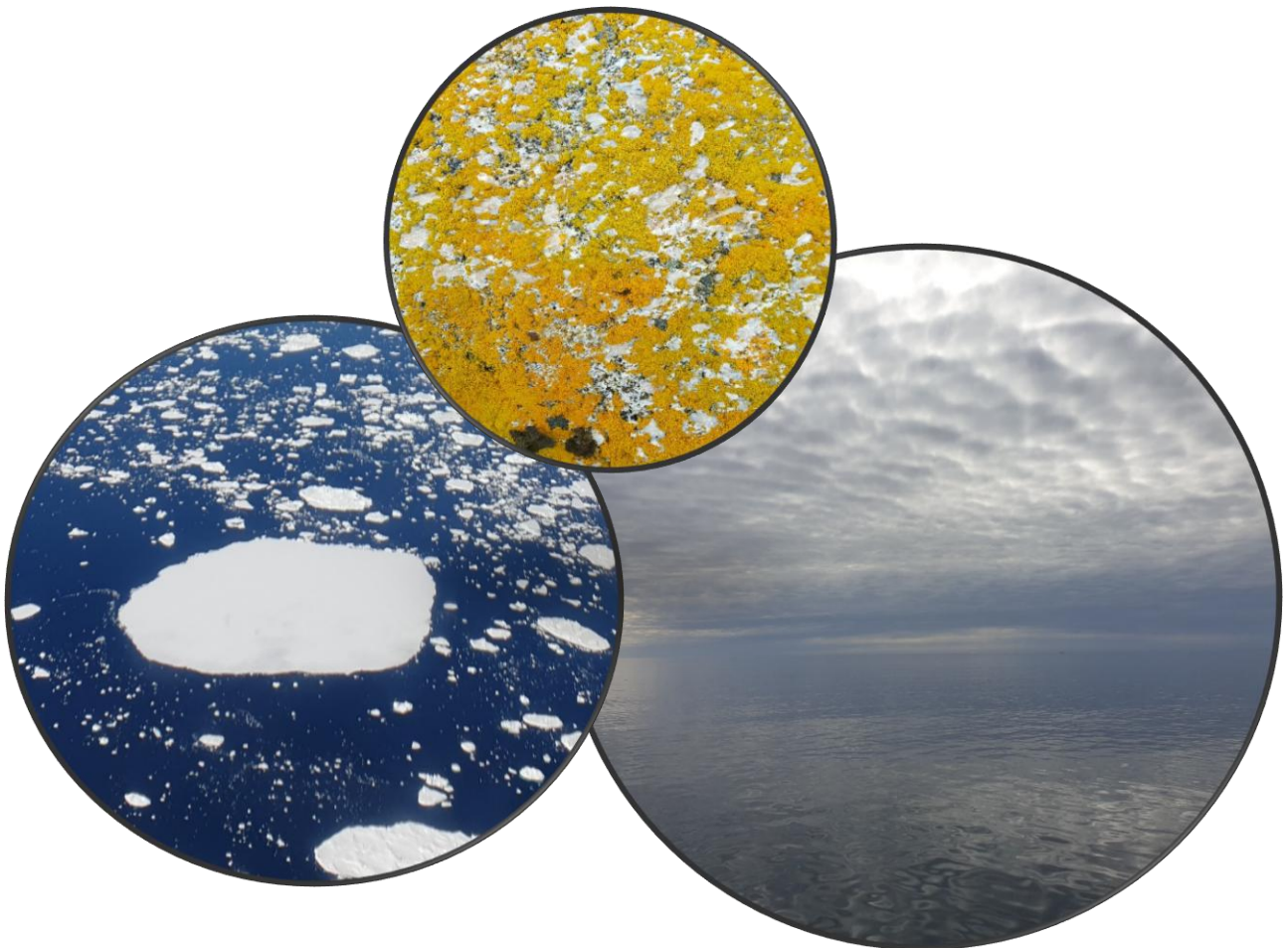

KALAALLIT NUNAANNI KOMMUNEFOGEDIT 2025

Ph.d.-liortoq, cand.scient.pol, Najaaraq Demant-Poort
Lektor Annemette Nyborg Lauritsen
Professori Anette Storgaard
Ilisimatusarnermi ikiorti ba.stud.theol Arnaq Brandt Eriksen
Ilinniartunut ikiortit Bebiane Nathanielsen & Tara Lynge

Inuiaqatigiilerinermik Aningaasaqarnermik Tusagassiornermillu Ilisimatusarfik

IMARISAI

IMARISAI	2
ILUSIT TAKUSSUTISSIALLU	3
SIULEQUT	4
Nalunaarusiami oqaatsit atorineqartut	4
EQIKKAANEQ AAMMA SIUNNERSUUTIT	6
Aqutsisut eqeersimaartut – maannakkut	6
SIUNNERSUUT 1: Suleqatigiinnermik, attaveqatigiinnermik aamma tarnikkut ikiorteqarnermik kommunefogedinut – aamma taamaattunut - tapersersuineq	7
SIUNNERSUUT 2: Kommunefogedit isumalluutini atorineqarsinnaasunik atortunik pissarsiaqarsinnaanerannut qulakkeerinnineq	7
SIUNNERSUUT 3: Ilinniartitaanerup sungiisarneqarnerullu qulakkeerneqarnissaat ...	7
SIUNNERSUUT 4: Aqqissuussanermi attaveqarnermik pilersitsineq – inoqatigiit akornanni nukittuffeqarnermik pilersitsineq	8
SIUNNERSUUT 5: Politiitut sulisut kommunefogedinik tapersersuisut tapersersorneqarnissaat:	9
Pilersaarusiortuakkamik aqutsineq – siunissamut	10
SIUNNERSUUT 6: Kommunefogedit aqqissunnerisa siunissaat pillugu periusissiamik suliarninneq aamma oqartussaaffinnik allanik suleqateqarneq	10
AALLAQQAASIUT	13
Kommunefogedit oqaluttuassartaat – kalaallini ingerlaneq immikkut ittoq	13
Misissuisarnerit aamma ilisimasat tassunga tunngasut	13
Misissuinerup apeqqutaa pingaarneq	15
IMMIKKOORTOQ 1 – KOMMUNEFOGEDINUT MAANNA AAQQISSUUSSEANIKKUT ATUGASSARITITAT	17
Suliassat	17
Vagtcentralimut attaveqatigiinneq	18
Aqqissuussanermi inissisimaneq	18
Aqutsineq	18
Ilinniartitaaneq	18
Oqaatsit	19
Akissarsiat	19

Najugaqarfiit kommunefogedit aamma ajugaqarfiit kommunefogedit aamma kommunefogedeqanngitsut – kisitsisitigut misissuineq	20
IMMIKKOORTOQ 2 – KOMMUNEFOGEDINNGORNEQ – ILEQQORISSAARNEQ AAMMA ATAATSIMOORUSSAMIK ANERSAAQ	22
Kommunefogedit suliaassai pingaarnerit	22
Misissuinermit modeli.....	22
Paasisanik katersuineq	24
Kodning aamma misissuineq	27
Inernerit – Kommunefogedit inuttut kapitalimik misigisaat	28
Inernerit – Politiit inuttut kapitalimik misigisaat	29
Inernerit – Kommunefogedit inuigaqatiinni kapitalimik misigisaat	30
Inernerit – Politiit inuiaqatigiinni kapitalimik misigisaat	31
Inernerit – Najugaqarfimmi inuiaqatigiinni kapitalimik misigisaat	32
Inernerit – Kommunefogedit aningaasaqarnikkut aamma aaqqissuussaanikkut kapitali	33
Inernerit – Politiit aningaasaqarnikkut aamma aaqqissuussaanikkut kapitali	33
Inernerit – Kommunefogedit najugaqarfimmi aningaasaqarnikkut aamma aaqqissuussaanikkut kapitali.....	35
INERNILIINEQ	36
ILANNGUSSAT	37
NAJOQQUTARISASSAT	38

ILUSIT TAKUSSUTISSIALLU

Iluseq 1:	Kalaallit Nunaanni aqutsinermi marlunnik tunngaveqartoq.
Takussutissiaq 1:	Akissarsiat
Takussutissiaq 2:	Paasisunik katersuineq

SIULEQUT

Folketingip novembarimi 2023-mi Nordatlantpuljimiit 2,0 mio. kr.-nik aningaasaliissuteqarpoq Kalaallit Nunaanni kommunefogedit sulinermut atugassarititaannik misissuinissamut. Misissuineq piffissami 2024–2025 ingerlanneqartussatut pilersaarusioneqarpoq. Siunnersuut ima suliaassap nassuiarneqarneranik imaqarluni saqqummiunneqarpoq.

”Siunnersuutigineqarpoq Rigspolitiet aamma Kalaallit Nunaanni Politiit kommunefogedit akissarsiaat sulinermilu atugassarititaat pillugit misissuueqqissaarlutik nalunaarusiussasut. Tamanna ilaatigut kommunefogedit sumiiffinni assigiinngitsuni tamani apersorneqarnissaatigut misissuiffiusinnaavoq, kommunefogedit sulinermut atugassarititaat pillugit qanoq isumaqarnerat paasiniarlugu. Misissuueqqissaarneq aammattaaq nunaqarfinni tigummigallarneqartarfiit pioreersut pillugit atugassarititaannik misissuineramik imaqassaaq. Kiisalu inuiaqatigiinni aaqqissuussaaneq kommunefogedit sulinermut atugassarititaannut qanoq sunniuteqarnerat nalilorsorneqassalluni. Misissuineq assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni Universiteti suleqatigalugu ingerlanneqarsinnaavoq.” (allakkiaq 15. november 2023-meersoq, Justitsministeriet, ilanngussaq 1).

Ilisimatusarfiup novembarimi 2024-mi Kalaallit Nunaanni Politiit isumaqatigiissuteqarfigai misissuinerup ilaanik ingerlatsinissamut. Tamanna tigummigallarneqartarfiit pillugit atugassarititaanut tunngasuunngilaq.

Ilisimatusarfiup suliniutaanut suleqatigiit ataatsimut isigalugu apeqqutit makku tunngavigalugit misissuinerit ingerlappaat: Kommunefogedit atorfinitsinniarnannut suut aporfissat periarfissallu suunersut, aammalu taakku kommunefogedit massakkut siunissamilu atorfinitsinneqarsinnaanerannut qanoq sunniuteqarpat? (suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut, ilanngussaq 2).

Kommunefogedit atorfinitsinniarnanni aporfissat periarfissallu pingasuniit isigineqarput:

- Kommunefogedit nammineq isummersuutaat apersuilluni misissuinerimi (nalunaarusiaq A, ilanngussaq 3a, 3b).
- Kalaallit Nunaanni Politiini inuiaqatigiinnilu kommunefogedit aaqqissuussaaneqarsinaakkutaasa atugassarititaasalu misissuiffigineqarnerat (nalunaarusiaq B, ilanngussaq 4).
- Kommunefogedit aamma taakkua attaveqaataat apersuinerinikkut malinnaanikkullu najugaqarfiini (nalunaarusiaq C, ilanngussaq 5).

Suliniuummi suleqatigiit kommunefogedit misissuinerimi peqataaffigisaanni siunnersuutaasa amerlanerpaat sapinngisamik ingerlateqqippaat, taakku tassaammata suliaq iluani immikkut ilisimasaqartut pingaarnert. Taakku, kiisalu nunarput tamakkerlugu apersorneqartut allat, nammineq misigisatigut isiginnittaasiilu avitseqatigimmassuk qujamasuutigaarput. Kapitalini ingerlaavartumik assersuutaasinnaasunik oqaaseqaataasimasut ilaat ilanngunneqarput, neriutigaarpullu peqataasut tamarmik eqqortumik ersersinneqarnissaat.

Naggataatigut ilisimatusarnermi ikiorti Arnaq Brandt Eriksen, ilinniartunut ikiortit Tara Lynge aamma Bebiane Nathanielsen, kiisalu nutserisoq Nanna Knudsen, oqaatsit assigiinngitsut akornanni misissuineramik suliaqarnermi pingaarutilimmik suleqataasimasut, immikkut qujaaffigissavagut.

NALUNAARUSIAM I OQAATSIT ATORNEQARTUT

Kommunefogedit, ilaatigut reservebetjentit, allaffimmi sulisut, vagtcentralimi sulisut aamma umiatsiaararsortut peqatigalugit Kalaallit Nunaanni politiit suliaminnik ingerlatsisut affaannik (nalunaarusiami matumani sulisut politiit sulineranni ingerlatsiviusumi peqataasut)

ilaatinneqarput, taakkulu najugaqavissut akornanni atorfinitsinneqartut politiitut ilinniagaqarsimanngitsut (Kalaallit Nunaata Politiivii, 2025-b). Nalunaarusiami "najugaqavissut politiini ilinniagaqarsimanngitsut" pillugit eqqartuinermi sulisut taakku pineqarput.

Taakku saniatigut politistyrki najugaqavissut politiitut ilinniagaqarsimasut assigiinngitsunik atorfeqartartut, ukiuni suliffigisimasaat suliassartaallu assigiinngitsut, ilaaffigaat. Taakku nalunaarusiami "politiit najugaqavissut" oqaatigineqarput.

Kiisalu politistyrki Danmarkimiit tikeraarlutik politiitut ilinniagaqarsimasut assigiinngitsut atorfillit, ukiuni suliffigisimasaat suliassartaallu assigiinngitsut, piffissami killilimmi atorfeqartinneqartut ilaaffigaat. Taakku nalunaarusiami "tikeraarlutik politifolk" oqaatigineqarput. Najugaqavissut ilinniagaqarsimanngitsut, najugaqavissut politiit kiisalu politiit tikeraat ataatsimut taaneqaraangata "politiit sulisut" atorneqartarpoq.

EQIKKAANEQ AAMMA SIUNNERSUUTIT

Inerniliinerit

Misissuineq, kapitali 1-imi saqqummiunneqartutut, aqqissuussaannerup tungaatigut misissueqqissaarneq tunngavigalugu inerniliivoq, siunissami kommunefogedit atorfinitsinniarneqarnissaat attatiinnarneqarnissaallu ajornarnerulernissaat ilimagineqarsinnaasoq, najugaqarfiit mikinerit inuerukkiartornerat pissutigalugu.

Misissuinerup inernera tassa pitsaasumik misissueqqissaarnerup kapitali 2-mi aamma tamanna takutimmagu. Kommunefogedit sulii naleqarlualutik aamma tunngavilimmik isumalluutaammata inoqarfippassuarni.

Misissuinerup takutippaa Kalaallit Nunaata Politiivisa taakku nakussassarsinnaagaat arlalitsigut, tamanna tamaani iluaqutaassaaq kisianni aamma illoqarfinni mikinerusuni aamma politiinut iluaqutaassaaq, taakkumi kommunefogedir ikorfartortussaavaat.

Kommunefogedinik pissarsiortarneq aamma taakka aalajangiullugu taama sulinissaat nakussassarneqarsinnaavoq aqutsisut sulilluarnersigut aamma atassuteqaqatigiinnerup nukittorsarneqartuartarneratigut, soorlu nunaqavissut, politiillu tikittartut akornanni, - minnerunngitsumillu suleqatigiilluarnikkut ilisimasaniillu avitseqatigiittarnerisigut, tassa politeeqarfiit sumiluunniit ittut akornganni.

Innersuussutit

Innersuussutini pineqarput suliniutit ingerlaanaq kommunefogedinut akuliutsinneqarsinnaasut, taakku uuma ataani "Aqutsisut eqeersimaartut- maannakkut" katersorneqarput, taamattaq kommunefogedit siunissami suliassaat, taakku uuma ataani atuarsinnaavatit "Aqutsisut pilersaarussiaat – siunissaq eqqarsaatigalugu"

AQUTSISUT EQEERSIMAARTUT – MAANNAKKUT

Amerlasuut kommunefogedit nunaqarfinni inuiaqatigiinni nukissaqarluartuullutik suliassatigut pingaarutilimmik inissisimapput.

"Taamaattumik atorneqartarput, aamma pingaaruteqarlunnarlutik, soorlu isiinaagaluanik siutaanaagaluanilluunniit. Uatsinnut pingaaruteqarnerujussuvoq." (Najukkami politiit 1).

Kommunefogedit aqutsinerup ingerlatitseqqinnerullu pisariaqartitaat naapertorlugit naapinneqartariaqarput. Suliffiup aqqissuussaannerata "kajumissutsimik saniatigut suliffik" tunngavigalugu oqaluttuarisaanermi maannakkullu ilaanni pilersitsisinnaasup "namminersortumik passivimik aqutsineq" (suleqataannani aqutsineq) allanngortinneqartariaqarpoq, taamaalilluni attaveqaatitigut nukittorsarneqartumik aqutsineq atuutilersillugu.

Kommunefogedit kajumissuseqarnerulersarput aammalu suliffimminnik naammagisimaarinninnerat annertunerulersarluni, suliniaqatigiiffimmut sinneranut attuumassuteqartutut misigigaangamik. Kommunefogedit oqaatigaat pingaaruteqartoq suleqatigisat aqutsisullu oqaloqatigisinnaanissaat:

"Taamanikkut inummut [] attaveqarfigisannut tunngatillugu qanoq issimava, ullumikkumut sanilliullugu? Misigisarpa nukissara, sulerusussuseqarnera kajumissuseralu annertunerulersartut, uattut ittumik suliaqartumik oqaloqateqaraangama." (Kommunefogedi 5).

"Pisortaq []-miittoq, [] ammasuarpoq. [] nalunaaqutaq eqqarsaatiginagu oqarpoq ajornartorsiutaanngitsoq, pisariaqartitsigaangama []-mut sianertassasunga. Imaluunniit apeqquutissaqaruma.

"Suna iliuuserissavara? Suna iliuuserissavara?" Taava [] ammasuarpoq. Aamma []-miittut tamarmik ammasuupput. Soorunami centralimiit sianerfigineqaraangama, qanoq iliussanerlunga nalornigaangama []-mi pisortamut sianertarpunga: "Suna iliuuserissavara? Una, una, una... suna iliorsinnaavunga?" (Kommunefogedi 1).

SIUNNERSUUT 1: SULEQATIGIINNERMIK, ATTAVEQATIGIINNERMIK AAMMA TARNIKKUT IKIORTEQARNERMIK KOMMUNEFOGEDINUT – AAMMA TAAMAATTUNUT - TAPERSERSUINEQ

Kommunefogedit massakut atorfeqartitaasut kajumissuseqarnerulernissaat aammalu atorfeqartuarnissaat nukittorsarniarlugu nalunaarusiap siunnersuutaa siulleg tassaavoq suliniutit suleqatigiinnermik, attaveqaateqarnerup ineriartortinneqarnissaanik aammalu tarnikkut ikiorneqarnermik pilersitsisut pingaartinneqarnissaat. Tamatuma iluani siunnersuutit allat tunngavigalugit iliuuserineqarsinnaasut aalajangersimasut arlallit ilaapput.

SIUNNERSUUT 2: KOMMUNEFOGEDIT ISUMALLUUTINIK ATORNEQARSINNAASUNIK ATORTUNIK PISSIARSIAQARSINNAANERANNUT QULAKKEERINNINNEQ

Aaqqissuussaannerup kommunefogedit tapersersornissaat kommunefogedit suliassaminnik naamassinninnissaannut pisariaqartunik najukkani atortulersuutitigut sinaakkutinik imaqartariaqarpoq. Siunnersuutit uku kommunefogedit nammeneq misigisaannik pisoqarnernillu nassuiaataannik kiisalu qanoq pitsaanerusumik aaqqinneqarsinnaanissaanik kissaataannik tunngaveqarput:

- Pisariaqartunik atortoqarnissap aammalu uniformeqarnissap qulakkeerneqarnissaa.
- Oqarasuaatikkut attaveqaatit aalajaatsuunngikkaangata iridiumtelefoninik. atuisinnaanissamut periarfissanik atuinissamut imaluunniit ilisimasanik qulakkeerinninneq.
- Nunami imaanilu ujarlernerni kiisalu tigummigallagassanik assartuinerneq najukkami annaassiniarnermi assartuinermilu atortut atorneqarsinnaasut pillugit periarfissanik atuinissamut imaluunniit ilisimasanik qulakkeerinninneq.
- Najugaqarfinni kommunefogedit suliassaasa amerlanerpaartaat allaffissornermut tunngasuuppata printerimik scannerimillu atuisinnaanermut periarfissaqarnissaat.

SIUNNERSUUT 3: ILINNIARTITAANERUP SUNGIUSARNEQARNERULLU QULAKKEERNEQARNISSAAT

Kommunefogedit apersuinerneq aammalu apeqquutinut akissutaanni ersarissumik oqaatigaat kommunefogedit sulinerminni politiit suliassaannut attuumassuteqartunik ilinniartitaanerup sungiusarnerullu pingaaruteqassusia.

Apeqquutinut akissutit, apersuinerit malinnaanerillu takutippaat kommunefogedit isumaqarnerat naapertorlugu tamanna aaqqissuussaasumik ingerlanneqartanngitsoq. Kursusitut sungiusarnernullu siunnersuutit uku kommunefogedit apeqquutinut akissutaat tunngavigalugit saqqummiunneqarput:

"

- Ulluttinnut malinnaatinneqarneq amingaatingaara.
- Imminut illersorneq tarnikkut ikiuveqqaarneq tingusarinninneq.
- Politiit sulinermit atungassat.
- Ikiueqqaarnerit imminut illersorneq immaqaluunniit tamaasa ilikkangaqarfingerusunnarput misilittangakkinnera peqqutaalluni.
- Pikkorissaatingineqartartut.

- *Pekkerissakulanerisariaqaraluarpungut nutarsaasoqaraangat tamatingut pikkorissartarnissaq.*
- *Suliarisinnaasanut assingiinningsut.*
- *Nalunaq.*
- *Politiip suliasaasa ilai kommefogimut tulluarssakka.*
- *Pikkorissakulaarneq*
- *Akuttusuunik pisartut, soorlu. Sakkortuumik pisoqartillugu qanoq illersorneqassuunga, qanorlu isumannaannermik iliussuunga. Il.il.*
- *Assigiinneqaat suliffimmi tassani suliat sakkortusinnaasarput soorlu timersortinneqarnerusinnaavugut pissutigalugu ilaanneeriarluta kamattunut orniguttartussaataagatta saniatigullu imminut illersorneq pingaarutilittut isigaara pingaartumik kommunefoged marluinnaassagutta aappaa aallarsimappat kisimiittariaqartassagatta. Pingaaruteqarpoq timersornermik ingerlatsinneqarsinnaanerput.*
- *Assigiinningsut.*
- *Imminut illersorsinnaaneq sukumiinerusumik ilinniarlugu.*
- *Ilisimasassat inatsisillu.*
- *Sunilluunniit kommunefodgetut sulininni pikkorissarnikuunngilanga. Pikkorissariarusussinnaavunga kisiannili ilinniartitsisuungama nammineq akilerlugu sulinngiffeqassanguma uannut akisussaqaq.*
- *Politiet ilinniagaatut assigusinnaasunik*
Oqaluuseriaaseq
Imminut illersorsinnaanermut.
- *Imminut illersorneq politiit tikissinnaatinnagit suliassat taaku suliassaralui*
- *Kuususeritissaahaluarpunga aterfinikkama kisianni suli koorsusinngilanga*
- *Inuttut kiisalu akisussaasuseqartitaaninni killiffigisassarititaasunut.*
- *Piviusuussaarnerusumik sungiusarneq soorlu ornigulluni.*
- *Ikiueqqaarneq imartatsinni ujarlerneq.*
- *Suliaqartussaalluni nalornisarpugut aatsaat vagtcentral aperisaqattaartarlugu sussenersugut.*
- *Suulluunniit nalaassinnaasat apeqqutaatillugit, iliuusissaq taavalu nalunngisaqarluarnissaq nalorninani suliat aallaavigalugit.*
- *Eqqissiviillortunut*
imminoorniarsarisunut
ikuallartoqarneratigut ajunaalertoqartillugu.
- *PISSUTIT NUTAAT TAKKUTTUARTARAMI.*
Pikkorissartuatariaqartaraluarpugut.”
(apersuinermi akissutit, nalunaarusiaq A, ilanngussaq 3)

SIUNNERSUUT 4: AAQISSUUSSANERMI ATTAVEQARNERMIK PILERSITSINEQ – INOQATIGIIT AKORNANNI NUKITTUFFEQARNERMIK PILERSITSINEQ

Kommunefogedit polititullu sulisut immikkut pingaartumik politidistriktini marlunni tatigeqatigiinneq, suleqatigiilluarsinnaaneq attaveqaateqarnerlu annertuut pillugit oqaatigaat. Suleqatigiinneq kajumissuseqalersitsisarpoq aammalu kommunefogedit suliassaminnik naammassinnissinnaanerit nukittorsarlugu.

Aaqqissuussaannerup suliassanik naammassinnissinnaanermut tapersersuineri misigineqanngikkaangat, imaluunniit polititullu sulisut akornanni tatigeqatigiinneq tapersersorneqarnerlu amigaataagaangat, kommunefogedit tamanna kajumissuseerunnermik kinguneqartartut aammalu kommunefogedit unitsinniarnermik eqqarsaatersulersitsisutut oqaatigaat. Ataatsimut misissuinerup takutippaa immikkoortuni arlalinni, pingaartumik distriktini arfiniliusuni sisamani, kommunefogedit akornanni kiisalu kommunefogedit polititullu sulisut akornanni attaveqaatit suleqatigiinnerillu nukittorsarneqarnissaat pisariaqartinneqartoq.

Tatigeqatigiinnerup pilersinneqarnissaa, suleqatigiinnerup nukittorsarneqarnissaa attaveqaateqarnerullu annertusarneqarnissaa anguniarlugit aaqqissuussaannermut arlalitsigut attaveqaateqarnerup nukittorsarneqarnissaa pisariaqartinneqarpoq. Tamanna pisinnaavoq aaqqissuussaannerup iluani oqaatsit assigiinngitsut akornanni aporfissat qanoq iliuuseqarfigineqarsinnaaneratt pillugu sakkussanik annertunerusumik pingaartitsinikkut, pingaartumik najukkani.

Aaqqissuussaannermut attaveqarnermik nukittorsaanissamut siunnersuutit:

- Kommunefogedit oqaatsinik sungiusarnissamut periarfissinneqarnissaat, tamanna sungiusarnerup ilinniartitaanerullu ilagissallugu.
- Kommunefogedit oqaatsitigut ikiuutit nutserinermullu sakkussat mobiltelefonikkut atorineqarsinnaasut atorsinnaanissaannut kiisalu ilitserorneqarnissaannut periarfissinneqarnissaat.
- Kommunefogedit akornanni attaveqaatigiinnissamut aaqqissuussaasumik isumannaatsumillu attaveqaateqarnerup pilersinneqarnissaa.
- Politidistriktiinit kommunefogedit illoqarfinni qaninnerni politiitut sulisunit pitsaasumik suleqatigiilluartunik attaveqarluarsimasunillu ilinniarneq.
- Kommunefogedit aktiiviusut sulinerannik aammalu politiit aaqqissuussaanneranni aktiiviusumik peqataarusunnerannik nersorinninneq.
- Kommunefogedit nukissatigut inuiaqatigiinnilu attaveqaatitigut nukittuffiisa politiit pingaarnertut suliaasaannik naammassinninnissamut, pingaartumik nunaqarfinni mikinerusuni, pingaaruteqassusianik aaqqissuussaannermut tamarmiusumut akuersaarneq.

SIUNNERSUUT 5: POLITIITUT SULISUT KOMMUNEFOGEDINIK TAPERSERSUISUT TAPERSERSORNEQARNISSAAT:

Apersorneqartut oqaloqatigineqarnerini aamma maluginiakkat takutippaat illoqarfinni mikinerusuni kommunefogedit suleqatigisartagaasa sulisutigut artukkerneqarsimasut, tamannalu kommunefogedit najukkani tapersersorneqarsinnaaneratt sunniuteqarfigalugu:

*”Qanoq takorloorpiuk politiit nunaqarfinni najuunnerisa siunissaat?
Pitsaanngitsumik isikkoqarpoq. Tassa sinerissami sumiiffinni arlalinni sulisutigut amigaateqarpugut. Illoqarfinni anginerusuni sulisut ilaat tigusariaqarukkit nunaqarfinnullu inissillugit, tamanna periarfissaasorinngilluinnarpara, tassami uani aamma artukkerneqalissagatta. Maanna allaat sukkasoorujussuarmik sulivugut. Suli annertunerusumik iliuuseqanngikkutta, sulisut ikiliartussapput, ajornerulersissallugulu. Taamaattumik naagga, tamanna ilimaginngilara. Taamaattoqassappat politiinik amerlasoorpassuarnik ilinniartitsisoqartariaqarpoq.” (Najukkami politiit 2).*

Taamaattumik inassutigaarput aaqqissuussaannikkut suliniutit aallartinneqassasut, aaqqissuussami ataatsimoortumik nukittorsaanermik pilersitsisut, kommunefogedit aamma politiit allat iluaqutigisassaannik:

- Oqaatsinik arlalinnik aqutsineq pillugu immikkut sammisaqarneq: Aaqqissuussap tamakkerlugu oqaatsinik arlalinnik atuisarnermi aqutsinermut atatillugu ilinniartitaaneq, pikkorissarneq aqutsinermullu atortussat ineriartortinneqarnissaat.
- Kalaallit Nunaanni pissutsinut kiisalu oqaatsinik arlalinnik atuinissamut tunngatillugu angalasartut politiinik ilinniartitsineq aamma pikkorissarneq.
- Illoqarfinni mikinerusuni angalasartut politiinik pikkorissarneq aamma paasissutissiineq, kommunefogedit, najukkami ilinniagaqarsimanngitsut kiisalu politiit najukkamiittut

suleqatigalugit, ilanngullugu oqaatsitigut aporfiit qanoq aqunneqartarnerat pillugu aaqqissuussap periuserisaa.

- Atortorissaarutit (kommunikationsværktøjer) nunaqarfinnut illoqarfinnullu mikinerusunut naleqqussakkat.
- Najukkami politiit aqutsinermut aamma ataqatigiissaarinnermut suliassatigut kommunefogedit pillugit oqilisaaffigineqarnissaat, ilanngullugit atorfinitsitsinermut allaffissornikkut suleriaatsinut, kiisalu atortutigut piareersarnermut tapersersorneqarnissaat.

Aaqqissuussaanikkut tapersersuinerup ilagaa najukkami politiit oqilisaaffigineqarnissaat, kommunefogedit aqutsineranni suleqatigiinnerup, ilisimasani avitseqatigiittarnerup misilittakkanillu katersinerup pitsaanerusemik aaqqissuussaanissaat, immikkoortortaqaarfiit akornanni:

"Eqqarsaatigisara unaavoq: Kommunefogedit akisussaaffigisarlugit suleqatiginninnerit qanoq ippat? Immikkoortortaqaarfinni allani kommunefogedit akisussaaffigisaat oqaloqatigisinnaasannik ataatsimoorfeqarnikuuvit? Naagga, immikkoortortaqaarfiit allat qanoq attaveqartarnerat, qanoq suleqatiginnittarnerat kommunefogedit akornanni pillugu oqaloqatiginikuunngisaannarpakka. Tamanna misilittagaqaarfiginngilara imaluunniit misigisaqaarfiginikuunngilara."
(Najukkami politiit 3).

PILERSAARUSIORLUAKKAMIK AQUTSINEQ – SIUNISSAMUT

SIUNNERSUUT 6: KOMUNEFOGEDIIT AAQQISSUNNERISA SIUNISSAAT PILLUGU PERIUSISSIAMIK SULIARINNINNEQ AAMMA OQARTUSSA AFFINNIK ALLANIK SULEQATEQARNEQ

Misissuinerup erseqqissaatigaa kommunefogedit suliassaasa siunissaat pillugu periussiamik suliaqartoqarnissaa pisariaqartoq, isiginnittariaaseq annertunerusoq aallaavigalugu, inuiaqatigiinni aaqqissuussaanerup ineriartornera sulisussarsiornermullu periarfissat sunniutai ilanngullugit.

Iliuusissani aaqqissuussinerup kisitsisitigut anguniagassani kisimi tunngaveqarnissaa naleqquttuunngilaq – assersuutigalugu “najugaqarfinni tamani 100 pct.-imik sulisoqarnissaa” pillugu anguniagaqarnermik suliaqarneq pivusorsioruunngilaq, politiit aaqqissuussaaneranni aamma najugaqarfinni mikinerusuni suleqatigisinnaasat sulisussarsiornermi kingorna ilinniartitaaneq, pikkorissarneq, atortut, suleqatigiinneq attaveqatigiinnerlu malinnaavigineqarsinnaasunik pisariaqartinneqartunik pissarsinissamut nukissaqaratik.

Pisariaqarpoq pissutsit ullumikkut atuuttut qimanneqarnissaat, immikkoortumi “aqutsineq atuuttoq – maannakkut” (aktiv ledelse – nu) taaneqartutut ilaannakortumik imminut aqutsinermik passiviusumik ilisarnaateqartut.

Periusissiorluni aqutsinermi siunissamut isiginnilluni kommunefogedit politiit aaqqissuussaaneranni nalilittut isigineqartariaqarput, tassani aqutsinermi pisinnaatitaaffik ilanngullugu aqutsinermi pisussaaffik aamma suliffimmi avatangiisinut akisussaaffeqarnermik malitseqartariaqarmat.

Oqartussaasut akornanni suleqatigiinneq

Inuiaqatigiinni ineriartorneq aamma innuttaasut katitigaanerat allanngoriartornerat eqqarsaatigalugu naleqquttuavoq najugaqarfinni mikinerusuni oqartussaasut akornanni aaqqissuussaa sumik suleqatigiinnissap pilersinneqarnissaa, najukkami sulisut nukittuut pitsaanerusemik kajumilersinneqarnissaat aamma piginnaasatigut piareersarneqarnissaat pillugu. Aamma misissorneqarsinnaavoq immikkoortut akornanni attuumassuteqarsinnaasut, soorlu qatserisartut, peqqinnissaqarfik kiisalu sumiiffiit ilaanni inunnik isumaginninnermi pinaveersaartitsinermi suliart.

Oqaloqatiginninnerni aamma maluginiakkani takusinnaavarput suleqatigiinneq tamanna sumiiffinni arlalinni pisortatigoortumik aqqissuussaannngitsumik ingerlanneqartoq, oqartussaasuni assigiinngitsuni sulisut akornanni iluaqutaasumik tapersersueqatigiinnermik pilersitsisoq. Suleqatigiinneq oqartussaasut akornanni ingerlanneqartillugu akisussaaffimmik aamma tarnikkut artukkerneqarnermik kisimiilluni misigisimannnginnerulersitsisarpoq.

Akissarsiat

Inassutigaarput kommunefogedit sulinerisa annertussusaat aamma najugaqarfiup angissusaa naapertorlugit akissarsiat qaffasissusiisa naleqqussarneqarsinnaanerit misissorneqassasoq. Aqqissuussaannerup misissuiffigineqarnera, apequtiniq akissuteqartitsineq, apersorneqartut oqaloqatigineqarneri aamma maluginiakkat tamarmik aammalu Kalaallit Nunaanni suliffissaqartitsineri ilisimatusarnerit pioreersut assingusumik tikkuussipput - akissarsiat kisimik aaqiissutissaanngillat. Sulisussarsiornissaq, kajumissuseqarnek sulisullu tigummiinnarnissaat aamma aqqissuussami aqutsinerup aamma attaveqaqatigiinnerup nukittorsarneqarnissaanik pisariaqartitsipput.

Issittumi isiginnittariaatsit – ilinniarneq aamma suleqatigiinneq nunat akornanni

Periusissiorluni isiginninnermi issittumi sumiiffinnit allanit isumassarsisoqarsinnaavoq. Issittumi arlalinni sammeneqarpoq najugaqarfinni mikinerusuni siammarsimasunilu politiinik suliaqarnermi unamillernartut, ilaatigut oqaatsitigut kulturikkullu aporfiusinnaasut ilanngullugit. Suliniimmut suleqatigiit issittumi aqqissuussinerit assigiinngitsut takussutissiatut misissorsimavaat, isumassarsiffissatut allattorneqartut (tak. nalunaarusiaq B, ilanngussaq 4).

Village Public Safety Officers – Alaska

Alaska Department of Public Safety-mi "Village Public Safety Officers" (VPSO) atorineqartarput najugaqarfinni mikinerusuni ungasissuniittut akornanni siullermeersumik ikiueqqissaartut ("first responders"). VPSO-t indigenous lokalsamfund-it aamma "State Troopers"-it immikkoortortaqarfiisa anginerusut akornanni attaveqaataasutut (brobyggerit) atuupput. VPSO-t suliaasaqarfii Kalaallit Nunaanni kommunefogedit suliaasaannut sanilliullugit annertunerupput. VPSO-t pisinnaatitaaffeqarlutillu akisussaaffeqarput ikuallattoornissamut pinaveersaartitsineq, nakorsatigut siullermik ikiueqqaarneq, SAR-imi peqataaneq aamma ataqatigiissaarineq kiisalu politiitut suliaasat soorlu tigummigallaasarnert, politiitut misissuinerit kiisalu najukkani innuttaasunik tamanut isumannaallisaanermut tunngatillugu sungiusarneqartunik ingerlatsineq (Hard, 2023).

Royal Canadian Mounted Police – Nunavut

Nunavut-mi politiit najuunnerat Canadami politiit aqutugalugit ingerlanneqarpoq, "detachments"-it najugaqarfinni ataasiakkaani inissinneqartut. Matumani politiit pisortatigoortumik politiitut ilinniarsimasut pineqarput. Politiit aamma oqaluttuarisaanikkut indigenous inuit "special constables"-inik ilaqartarsimapput, taakkulu ukiuni kingullerni 15-ini suliatik pillugit nersorneqalersimallutik, RCMP-mut Nunavut-mi nutserisutut aamma attaveqaataasutut (brobyggerit) atuuffeqarlutik. Tamanna kommunefogedit aqqissuussaannerannut arlalitsigut assingussuteqarpoq (Nunavut Royal Canadian Mounted Police, 2021).

Norge-mi, Sverige-mi aamma Finland-mi politiit – Sápmi

Sápmi-mi politiit najuunnerat Skandinaviami nunani Norge-mi, Sverige-mi aamma Finlandimi politiit isumagineqartarpoq. Politiit akornanni indigenous Sápmi-t qanoq amerlatigisut ilaasut ataatsimut takussutissaqanngilaq. Norge-mi lensmænd-it, oqaluttuarisaanikkut nunaqarfinni politiitut sullissinnermut kiisalu suliaasnik allaniq isumaginittarsimasut akornanni, samiuinissaq imaluunniit samit oqaasiinik pisinnaasaqarnissaq piumasaqaataasimanngilaq. Ukiuni kingullerni 15-ini samit oqaasiinik pisinnaasallit politiinik pisariaqartitsineq Norge-p aquunnerani Sápmi-mi annertunerusumik sammeneqalersimavoq (Pulk, 2013).

Savalimmiut politiivi

Rigspolitiit nammineq misissugai naalagaaffeqatigiinneq tamakkerlugu, soorlu innuttaasut pinerluffigineqarsimasut politiitunat naammagisimaarinninneranni misissuineq nutaaq (Bechmann Hansen il.il., 2025), takutippaat Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni najugaqarfinni mikinerusuni politiit suleriaasiini assingusunik piusoqartoq. Kalaallit Nunaanni apersorneqartut politiit suliaminnut akuutinneqarnerat "annertunerusumik aamma naatsorsuutigineqartunit annertunerusumik" (Bechmann Hansen il.il., 2025, qupp. 84) nassuiaatigaat, tamannalu Savalimmiuni apersorneqartut oqaluttuarnerini aamma takuneqarsinnaavoq, tassani politiit akuutinneqarnerat "annertunerusumik aamma naatsorsuutigineqartunit annertunerusumik" (Bechmann Hansen il.il., 2025, qupp. 93) oqaatigineqarluni. Innuttaasut marluullutik

misigisarpaat politiit "immikkut iliuuseqartut" pinerluffigineqarsimasunik naapitsillutik tapersersorlugillu.

Issittumi sumiiffiit assigiinngitsut akornanni misilittakkat, angalasartut politiit najukkami ilinniagaqarsimanngitsut ilinniagaqarsimasullu politiinik kiisalu innuttaasut najukkamiittut oqaatsit kulturillu assigiinngitsut akimorlugit suleqatigineranni, ilinniarnissamut aamma suleqatigiinnissamut periarfissanik takutitsipput. Taakku kommunefogedit pillugit periusissiamik suliaqarnerup iluani ilanngunneqartariaqarput.

AALLAQQAASIUT

KOMMUNEFOGEDIT OQALUTTUASSARTAAT – KALAALLINI INGERLANEQ IMMICKUT ITTOQ

Kommunefogeditut sulineq tassaavoq kalaallini aqqissuussineq immikkut ittoq, taannalu 1950-51-imi aallartinneqarsimavoq, Inatsit Kalaallit Nunaanni Landsrådinut aamma kommunalbestyrelse-nut il.il.tungasuni. (Inatsit nr.271 27.maj 1950), taamattaq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivinni Inatsisini 1951-imeersuni.

Piffissami tassani kommunefogedit kalaallini aqutsinermi oqartussaasut sinnerlugit Kalaallit Nunaata asimioqarfiini nunasiaateqarfik sinnerlugu ukiut 200-t ingerlareersullu tassa 'politikkikkut aamma eqqartuussiveqarnermi aqqissuussaannermi'(Retsvæsenkommision, 2004;qup.42).

Kommunit 65-it Inatsit Kalaallit Nunaanni Landsrådit aamma Kommunalbestyreset il.il (Inatsit nr.271 27.maj 1950-imeersoq) malillugu kommuningortinneqarput 16-it. Inatsit isumaqarpoq "landshøvdingip peqqusineratigut uangasinnerusuni najugallit kommunefogedinngorttsisinnaalersut tassa kommunit ingerlatsinerminni ikiortissannik (Retsvæsenkommision, 2004;qup.48).

Eqqartuussivinni suleriaatsini inatsit 1951-imi allanngortinneqarmat kommunefogedit politiitut oqartussaaffilerneqarput aamma politiitut allaffissornikkut suliaassat suliaassarilerlugit aamma. 5.juni 1953-imi Inatsisitaarfimmi Kalaallit Nunaat nunasiaataajunnaarpoq kalaallillu qallunaatut naalagaaffimmi innuttaalerput tassa tassanimiit Kalaallit Nunaat nunap ilaatut naatsorsuussaalerpat.

Taava taamaasilluni naligiissitaaneq kalaallit qallunaallu akornganni aallartippoq. Marloqiusamik eqrtuussivikkut aqqissuussineq aamma kommunefogeditut tunngatillugu aqqissuussineq maanna naleqqussarneqartariaqalerpoq. Taamanikkut naligiissitaanermi piffitt Avannaa (siornatigut Thule-mik taaneqartartoq) aamma Tunu (Kalaallit Nunaatta Kitaa).Nunap ilai taakku aatsaat Kunngeqarfimmi Kalaallit Nunaata sinneranut naligiissitaalerput eqqartuussiveqarnermi inatsit 1.juli 1964-imi atuutsilerpat. Aatsaat taamani nunap ilai taakku kommunefogedeqalerput politiitut piginnaasalikkanik.

Tamani kommunefogedeqarneq atuutsinneqalerpoq allaat ullumikkumut atuulluni.

MISISSUISARNERIT AAMMA ILISIMASAT TASSUNGA TUNNGASUT

Misissuisarnerit pisoqaanerusut nutaanerusullu naapertorlugit kommunefogedeqartarnermi assignngissutigut ajornartorsiutit takutippaat, tassa kalaallit "inuinnaat" politiitut ilinniarsimangitsut politiit suliaassannik sulisinneqaraangata (Dahl-Jensen, 2017).

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarnermut Ataatsimiittitaliaq, Grønlands Retsvæsenkommission GRK

Piffissami nutaanerusumi qulaajaaneq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarnermi Ataatsimiittitaliamit suliarineqarpoq (GRK). GRK ukiut qulit ingerlareersullu 2004-mi isumaliutissiisummik saqqummiussaqqarpoq tassa Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarneq tamaat pillugu. Ataatsimiittitaliarsuup suliaani annnertuumi naammsillugu "kommunefogedit aamma reservebetjentit sulinerminni atugassaritaat misissorneqarput, tassa Kalaallit Nunaanni politteeqarfinni", (Kretzmann og Jensen Analyse, 1998) Misissuinerup nalaani 1995-imi politimestereqarfimmi sisamanik atorfeqartoqarsimavoq, politiitut sulisut (polititjenestemænd) 104-t, reservebetjentit ilinniarsimangitsut 42-t, kommunefogedit 64-it – aamma ikiortit (assistenter), allaffimmiut 27-t aamma umiarsuaaqqaniittut 28-t (Kretzmann og Jensen, 1998,

qup.2). Kommunefogedit taakkulu ikiortaat tassaapput Kalaallit Nunaanni politititut sulisuni 30 %-ii.

Nalunaarusiap inerniliuppaa kommunefogedit sulinerminni atugassaritaat imaannaanngitsuusut sulinerminnilu sakkortuunik naammattugaqartartut. Nalunaarusiami erseqqissarneqarpoq kommunefogedit suliaminnut tunngasunik pikkorissarneqarnissaminnik ilinniarteqqinneqarnissaminillu assorsuaq amigaateqartut, sakkortuunik nalaataqartillutik ikiorneqartarnissaq, politiit amerlanerit, atortorissaarutit pitsaannerusut, akissarsiat qaffasinnerusut, aamma sammisassarizat assigiinngitsut allanut oqartussaasunut nuunneqarnissaat. (Kreutzmann & Jensen, 1998, qup. 16) Nalunaarusiaq kinguneraa kommunefogedit arlalitsigut pitsanngorsaaffineqarneri, taassuma ataani kommunefogedinik ilinniartitsineq pitsaannerusooq aamma akissarsiat qaffasinnerusut., tamakkulu pipput eqqartuussiveqarnermi inatsimmi nutaami (Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarnermi inatsit nr. 306, apriliip 30-aneersooq 2008-mi).

Aningaasarsianik naleqqussaaneq 2012-imi pivoq siunertaralugu aningaasarsiat assigiinnerusut, tassa nunaqarfinni ajoqinut ilinniarsimanngitsunut akissarsiarititatut (Dahl-Jensen 2017, qup.16). Kalaallit Nunanni Eqqartuussiveqarnermut ataatsimiittitaliarsuata sulineratigut kommunefogedit ilinniartitaasarnerat Kalaallit Nunaanni politiingorniarfimmut pisinneqarpoq. Politiingorniarfiup kommunefogedinut pikkorissarnerit immikkut ittut nunap ilaanni assigiinngitsuni aallartippai.

Pikkorissarnerit siullermeerlutik 2012-imi ingerlanneqarput (Dahl-Jensen 2017, qup. 20) tamassumalu kingorna ukiumoortumik imaluunniit ukioq allortarlugu ingerlanneqalerlutik nunap ilaanni assigiinngitsuni imaluunniit qitiusumi tassa politiingorniarfimi Nuummiittumi.

Naalakkersuisut ukioq 2017 Justitsministeriaqarfimmut innersuutiniq assigiinngitsunik ingerlatitsipput tassanilu kissaatigalu atorfiit koomunefogeditut akuerisat amerlatsinnissaat , tamatumalu tunuliaqutigaa taamani kommunefogedit 25.t nunaqarfinni 15-imi amigaatigineqarsimmamata (Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen, 2017). Akissarsiarissaarnerulernerup, uniformitaartornerup aamma ilinniaqqittalernerup komunefogedissarsiornermut kingunerisai annikitsuinnaasimappur. Naalakkersuisut pitsaannerusumik komunefogedissarsiorarneq innersuutigaa, taamattaarlu aamma aningaasarsiat alaatsinaaneqarnissaat taamalu sulinerminnut atugassaritaat, aamma kommunefogeditut sulinermut tunngatillugu nutaamik eqqarsartoqalernissaa siunnersuutigineqarpoq, tassalu pisortat suliassaat inoqarfinni minnerni ataatsimoortillugit katersorneqartalernissaat, inullu ataaseq piffissaq tamakkerlugu tassani sulisuusassasoq.

Aningaasartuutissanut inatsimmi 2018-imi aningaasat 10 mio.- kruunit ukiumoortumik eqqartuussisoqarnermut aningaasat atorneqartussatut tunniunneqarput, taakkunanngalu kommunefogedeqarnermut aningaasat 4 mio.-kruunit.

Naalakkersuisut paasissutissiaani , tassa takorluukkat, anguniakkat aamma tulleriaarineri eqqartuussisoqarnermut atatillugu 2022-mi oqaatigaat kommunefogedit amerlanerulersimasut. Paasissutissiami oqaatigeqqinneqarpoq eseqqissarneqarlunilu nunaqarfinni tamani pisortatigoortumik suliassat inuup ataatsip suliarisassagai. Tamattaarlu aamma kommunefogedissarsiaortarneq ataavartumik ingerlanneqassasoq. Taakku saniatigut nalunaarusiaq 1998-imeersup tikkuarpaa, kommunefogedit polititulli psykologinit ikiorneqartarnissaat, nalilersuiqateqartarnissaat aamma supervisionertarnissaat. Nalilersuinerup inerneraa kommunefogedit nunaqarfimminni naammaginartunik inissaqartinneqartarnissaat , tassa ilaanneeriarluni inuit pisinnaajunnaartinneqarallartinneqartarmata (Departementet for Råstoffer og Justisområdet, 2022).

Aaqqissuusseqqinneq politiit pisassaqaarfiini tamani, Danmarkimi 2007-mi ingerlanneqarsimasoq, kiisami Kalaallit Nunaanni atuutsinneqalerpoq 1.januari 2023-mi (Statsministeren, 2024).

Tamassuma nassataa arlalitsigut Politiit iluanni allannguuteqartoqarnera, tamakkuli annikitsuinnarmik kommunefogedit ulluinnarni suliaat kalluarpaat.

Misissuinerit, nakkutilliinermi nalunaarusiat aamma inerniliussat

Stephanie Dahl- Jensen 2016-imi misissuivoq (caseundersøgelse) aamma kommunefogeditut sulineq allaaseraa, taakku Polithistorisk Foreningip allaaserisami uani saqqummiuppai: "Kommunefogeder som det af politiet i Grønland" (Dahl-Jensen, 2017). Kommunefogedit pingasutallaaserisami oqaluttuartinneqarput suna pillugu kommunefogedinngorsimallutik. Tamarmik pingasuullutik ikiuerusunneq aamma nunaqarfimminni assigiinngissummik takutitsrrusunneq oqaatigaat (Dahl-Jensen, 2017, qup. 25).

Apeqqarissaarfigineqartut pingasut tamarmik inuussutissarsiummik ilinniagaqartuusimapput, marlullu aamma qatsersartutut pikkorissartinneqarsimallutik. Ilinniagaqarsimanermut aamma ilinniaqqissimanermut tunngatillugu apersorneqartut pingaartutut isigaat tarnikkut ilungersunartut kommunefogitut sulinerminni nalaattakkatik aqussinnaallugit, aamma imminorniartunut tunngasunik ilinniarneq, inatsisit aamma timikkut imminut illersorsinnaaneq pingaartippaat. Taamattaq pitsaanerusunik atortoqarnissaq aamma allaffissornerup iluani, suliaannut ilaagami aamma allaffissortarneq.

Inukitsuini kommunefogeditut sulineq pillufu apersorneqartut allaaserisami misigisartagaat assigiinngitsorujussuupput. Ataatsip inuit sulillami qaninneri iluaqutit isigigaa, allap assorsuaq ajoqutitut, allallu aamma tamanna suliaminut apeqqutaatinngikkaa. Allaaserisap isummiuppaa kommunefogeditut atukkat peqqussutillu malillugit atugarisat assigiinngitsorujussuusa. Taamattaq kommunefogeditut ilinniarneruq akisussaaftimmut naleqqutinnitsoq, tassami politiitut suliaat tigummigamik, taamalu akisussaafteqaraanni tamanna arlalitsigut toqumik kinguneqarsinnaammat (Dahl-Jensen, 2017, qup.35).

Folketingip Ombudsmandiata nalunaareerluni oktobarimi 2021-mi Kalaallit Nunaanni kommunefogedit arfineq-pingasut misissuiartorfugalugit tikeraarfigai. Tikeraarnermi pingaartillugu oqaatigineqarpoq kommunefogedinut peqqussutit atuuttut nutartarialersimasut, ingammik tigummigallagassanngortitsisoqartillugu, Misissuinermittaqaq paasineqarpoq kommunefogedit "sanilimit ilinniartinneqartarneq" (sidemandsoplæring) pisariaqartikkaat aamma konnuneqogedinut pikkorissartitsinerit peqataaffigisarneri pisariaqartut (Ombudsmand, 2022)

Eqqartuussissuserisut (Advokatsamfundet) kingullermik Kalaallit Nunaanni inatsisitigut isumannaatsuuneq pillugu saqqummersitsigamik kommunefogedit marluk oqaloqatigimavaat, suliami "access to justice"-mik taassami suinuummi Kalaallit Nunaanni ikittunnguanik inoqarfinni (Advokatsamfundet, 2024). Nalunaarusiaq takutippaa Kalaallit Nunaata Politiivisa piffissaq ungasinneq isigalugu kommunefogedit ilinniartinneqartarneri aamma supervisionertarinut tunngatillugu tamakku pisaiqartut, taamattaq tiimimut aningaasarsiat eqqarsaatigalugit taakku iluarsisariaqartut (Advokatsamfundet, 2024, qup.69, kommunefogedit eqqissisimasuniittut aammalu allat ulapaarfiusuniittut eqqarsaatigalugit. (Advokatsamfundet, 2024, qup.38).

MISISSUINERUP APEQQUTAA PINGAARNEQ

Ilisimatusarfiup misissuineq ataatsimut isigalugu apeqqut una tunngavigaa: *Kommunefogedit atorfinitsinniarneqarnissaannut suut aporfissatut periarfissatullu nassuiarneqarsinnaappat, aammalu taakku kommunefogedit maanna siunissamilu atorfinitsinniarneqarsinnaanerannut qanoq sunniteqarpat? (Suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut, ilanngussa 2).*

Misissuineq nalunaarusiami matumani immikkoortoq 1-imi kommunefogedit aqqissuussaaneerisa aqqissuussaaneq atugassarititaasa misissuiffigineqarneranik aallartippoq, misissuinerup nalunaarusiaa nalunaarusiaq B (ilanngussa 4) tunngavigalugu. Misissuinerit piareersut aallarniutaasumik nassuiarneqartut kommunefogedit atuuffiisa, suliniutaasa suliaasanillu

naamassinninnerisa aqqissuussaanikkut aamma attaveqatigiinnermut tunngasut sukumiinerusumik misissuiffigisimannngilaat.

Aqqissuussaanermut tunngasunik nutaanerusunik ilisimatusarneq aamma Kalaallit Nunaanni suliffimmi avatangiisinut tunngasunik ilisimatusarneq erseqqissaatigaat attaveqaatit assigiinngitsut atugarissaarneq aamma sulisunik tigumminninnissamut aalajangiisuusut (Hasle il.il., 2019, 2024). Taamaattumik misissuineq tamakkerlugu teoriimik tunngaveqarpoq, suliffimmi avatangiisit aamma pisortat ingerlatsiviini Danmarkimi kajumissuseq pillugu ilisimasaq pioreersoq (Andersen, 2017; Hasle il.il., 2019) kiisalu Kalaallit Nunaanni suliassaqarfimmi ilisimatusarnerit nutaanerpaat (Hasle il.il., 2019, 2024; Huppert Karlsson, 2021) ataatsimut ilanngullugit. Modeli aamma najukkani inuiaqatigiinni aamma aqqissuussani tatiginninnermut tunngasunik sociologiimi ilisimatusarnernik ilanngussaqqarpoq (Bourdieu, 1990; Coleman, 1988; Frederiksen & Hansen, 2022; Goffman, 1953; Simmel, 1998).

Suliniummot suleqatigiit taamaalillutik immikkoortoq 1-imi aqqissuussaanikkut misissuinerup saniatigut immikkoortoq 2-mi aamma kommunefogedit, politiitut sulisut allat kiisalu najukkami innuttaasut kommunefogedit atuuffiannut atatillugu inuttut, inooqatigiinnikkut kiisalu aningaasaqarnikkut/aqqissuussaanikkut kapitalimik misigisaat misissuiffigaat, apeqqutininik, apersuinernik aamma maluginiakkat atorlugit.

IMMIKKOORTOQ 1 – KOMMUNEFOGEDINUT MAANNA AAQQISSUUSSAANIKKUT ATUGASSARITITAT

Kalaallit Nunaanni kommunefogedit, aallarniutaasumi oqaatigineqartutut, 1950-imiilli oqartussaasutut atorfiupput piffissap ilaannaanik suliffiusut – najukkami innuttaasup saniatigut inuussutissarsiutigisinnaasaa.

Atorfik suli tassaavoq najukkami innuttaasoq, politiit najukkami oqartussaasuinit toqqarneqartoq, politiitut aamma allaffissornikkut suliassanik isumaginnittussaq, sumiiffinni politiit allat ulluinnarni najuutinngiffiini.

Kalaallit Nunaata Politiivini 2023-2026-imut periusissiaani kommunefogedit pingaarutilittut erseqqissarneqarput, pingaartumik najugaqarfinni mikinerusuni toqqissisimanermik pilersitsinermi (Kalaallit Nunaata Politiivii, 2025-c).

SULIASSAT

Kommunefogedit suliassat politiitut aamma allaffissornikkut suliassanut avinneqarsimapput.

Politiitut suliassat:

- Eqqissisimanerup aamma torersuutitsinissap qulakkeernissaa
- Inatsisillu malinneqarnissaat nakkutigalugit
- Pisariaqartillugu pinerliiviit aamma teknikkikkut uppersarsaatit qulakkeerlugit
- Pinerlunnernik nalunaarutiginninneq
- Tigusinerit
- Tigusat nalunaarutigalugit
- Tigusat parnaarussivimmut imaluunniit sumiiffimmut naleqquttumut inissinneqarnissaat

Allaffissornikkut suliassat:

- Attartortut anisinnerat politiit peqqussutaannut malillugu
- Pigisat arsaarinnissutigineqarnissaat
- Akiliisitsissutit akilersinniarlugit
- Eqqartuussinermut allagaatit nalunaarutigineqarnissaat
- Eqqartuussivikkoortumik aggeqqusissutit nalunaarutigalugit
- Ataataassarsiornermi apersuinerit

Politimesteri aamma regionimi aqutsisoq kommunefogedit suliassanik allanik isumagisaqallugit qinnuiginnissinnaapput.

Kommunefogedit uniformimik atisassaqartinneqarlutillu atortunik tunineqartarput, ilanngullugit sakkortunerusumik atuinermi atortut soorlu anaataq, peberspray aamma strips. Taamaattumik kommunefogedit aamma unnerluussisussaataasunut uppersarsaasutut eqqartuussivimmi aggersarneqarsinnaapput.

2023-imi januaarip aallaqqaataani innuttaasut kommunefogedit pillugit naammagittaalliutaat politiinik naammagittaalliutinik suliagartut namminersortut suliarsalerpaat, Kalaallit Nunaanni Politiit pillugit maalaarutit (Politiklagesager) pillugit Siunnersuisoqatigiinnit oqaaseqaatitalersorneqartarlutik (Inatsisartut, 2025).

VAGTCENTRALIMUT ATTAVEQATIGIINNEQ

Ukiuni kingullerni politiit vagtcentraliat innuttaasut saaffiginnissutaannik tiguisarnermi akisussaaffimmik tiguisimavoq, tamannalu tunngavigalugu kommunefogedit attavigineqarlutik. Siusinnerusukkut innuttaasut toqqaannartumik kommunefogedit saaffiginnissinnaagaluarpot; maanna Nuummi vagtcentralimut sianertariaqarput.

2023-2024-mi attaveqatigiinnerit takutippaat kommunefogedit politiit suliaasai tamaasa pillugit toqqaannartumik imaluunniit toqqaannangitsumik peqataasartut:

- Eqqissisimanermik torersuutitsinermillu suliaqarnermi
- SAR-mik ujarlernerne
- Pinerlunnerni assigiinngitsuni, sakkukinnerniit sakkortunerpaanut

Apeqqutini akissuteqartitsinerup uppersarpaa kommunefogedit ukiup ingerlanerani politiit suliaasat tamaasa iluini peqataasartut, ilaatigut tarnikkut artukkiisumik.

AAQISSUUSANERMI INISSISIMANEQ

Kalaallit Nunaanni katillugit kommunefogedit 74-upput, taakkunannga arfineq marluk misissuinerup aallartinnerani inuttalersimangillat. Kommunefogedit politiit sulinermi najuunnerisa pingajorarterutaat missaannik pilersitsippot (Kalaallit Nunaata Politiivii, 2025-b).

Reservebetjentit ilanngullugit isigalugu, politiit sulisuisa affaasa missaat suli kalaallinik politiit ilinniagaqarsimangitsunik, saniatigut suliffittut politiit suliaasnik isumaginnittunik, imaqarput. Ukiuni kingullerni tallimani kommunefogedit akornanni sulisut taarserarnerat 30-37 %-ip akornanniissimavoq.

Misissuinerup aallartinnerani kommunefogedit affaat nutaatut atorfinissimasuupput. Ukiumut 30 %-ip missaannik taarserarneqartarneri sulisussarsiornermik ingerlaavartumik pisariaqartitsivoq. Suliniummut suleqatigiit kommunefogedit soraartut soraarsimanermiinnut pissutaasut pillugit paasissutissanik killeqartunik pissarsisimapput, kisianni apersuinerit aamma apeqqutini akissuteqartitsinerit ilanngunneqarsimapput.

AQUTSINEQ

Kommunefogedit Grønlands Politi-p politiinik ingerlatsiviata ilagaat. Ullormut aqutsineq politiit immikkoortortaqrifiini arfinilinni isumagineqartarpoq, Nuummi politiit immikkoortortaqrifiini ataatsimoortinneqarluni. Immikkoortortaqrifiit tamarmik attavissaqartumik kommunefogedit akisussaasumik peqarput.

Najukkami politiistationimut qaninnerpaamik attaveqarneq sumiiffimmit sumiiffimmut assigiinngiaarpoq. Kommunefogedit suleqatigisai qaninnerpaat illoqarfimmi qaninnerpaami politeeqarfimmiipput.

Attaveqatigiinneq annerusumik atorfilittut mobiltelefonikkut ingerlanneqartarpoq. Kommunefogedit aamma emailimik tunineqartarput, kisianni apeqqutini akissuteqartitsineri amerlanerit emailimik atuinngillat imaluunniit taassuma qanoq atorsinnaanera nalullugu. Kommunefogedit amerlanertigut allaffeqanngillat, PC-qanngillat printereqanngillalluunniit, taamaattumik mobiltelefoni pingaarnarpaamik attaveqatigiinnermi atorneqartarpoq.

ILINNIARTITAANEQ

Atorfinitsinniarnermut paasissutissat aamma inassutit danskisut allassimapput. Kommunefogedit pillugit piumasaqaataavoq.

OQAATSIT

Kommunefogedit amerlanertigut kalaallisut oqalupput, soorlu kitaamiusut, avannaaniut, tunumiusut imaluunniit kujataaniusut. Politiit paasissutissaat kommunefogedit oqaatsinik qanoq ilisimasaqarnerannik ataatsimut takussutissamik imaqaangilaq.

Kalaallisut kommunefogedit aamma danskisut politiit akornanni oqaatsitigut aporfiit pissutigalugit allaffissornikkut sulisut, reservebetjentit imaluunniit ilaqquttat ilaanni nutserisutut atorneqartarput, pingaartumik angalasartut politiit danskisut oqaluttut illoqarfiit anginerit avataanni.

Nuummi vagtcentral aamma kommunefogedit akisussaasui oqaatsitigut aporfiit ilaannik qaangerniarnissaannut ikiuisarput, kalaallisut siunnersuinerimik paasissutissiinermillu, kisianni ilaanni nammineq oqaatsiminniunngitsoq.

AKISSARSIAT

Akissarsiat sanilliunneqarput najukkani mikinerusuni suliffinnut allanut piffissap ilaannaanik suliffiusunut, immikkut ilinniagaqarnissaq piumasaqaatigineqanngitsunut. Akissarsiat nalunaaquttap akunneranut naatsorsorneqarlutik kingorna qaammammut nalunaaquttap akunneri qulit suliffiusut tunngavigalugit sanilliunneqarsimapput (ASA, 2025).

Sanilliussinerup takutippaa oqaluffimmi aamma politiit atorfii akornanni kiisalu meeqqerivinni, isumaginninnermi, atuarfinni, peqqinnissaqarfimmi imaluunniit aalisakkerivinni suliffiit akornanni assigiinngissuteqartoq. Aalisartut piniartullu isertitaat ilanngunneqanngillat, sumiiffinni ilaanni taakku pitsaanerpaasinnaallutik.

Ilinniagaqarsimanngitsut ajoqit aamma kommunefogedit amerlanertigut akissarsiatigut siuttuusarput suliffinnut allanut sanilliullugit.

Sanilliussinerup takutippaa akissarsiat qaffanneqarnerat kommunefogedit tamakkerlutik atorfinitsinneqarnissaannut naamanngitsoq. Kommunefogedit akissarsiatigut amerlanertigut suliffinnut allanut sanilliullugit pitsaanerupput, taamaattumik sulisussarsiornermi ajornartorsiutit akissarsiat kisimik pissutaanngillat. Tamanna aamma Kalaallit Nunaanni suliffissaqartitsinerim ilisimatusarnerni nutaanerpaani uppersarsarneqarpoq.

Taamaattorli akuersaarneqartariaqarpoq kommunefogedit sulinerat navianartunik aamma tarnikkut artornartunik pisoqarfiusinnaasoq, taamaattumillu naapertuunnerusumik akissarsiaqartinneqartariaqarput.

Ajoqit ilinniarsimanngitsut aamma kommunefogedit inoqarfinni mikisuniittut amerlanertigut taakkuugajupput allanut naleqqiullugit akissarsiarissaarnerit:

Atorfik	Qaammammusiat	Tiimimut	Qaammammut (nal.ak.10 sul.)
Ajoqi ilinniarsimanngitsut	10.316	137,55	11.692
Kommunefogedi	6.719 + 105,26 tiimimut	105,26 (qaammammusiallu)	7.771,6
Nunaqarfimmi peqqinniss.	-	118,58	1.185
Qatserisartog	627-1132	133,8	1.959-2.470
Timelærer (ilinniarsimanng.)	-	110,6	1.106
Aalisakkerivimmi sulisoq	-	106,5	1.065
Perorsaanermut ikiortii	-	106,5	1.065
Toqqammavissat (Bistandsvænger)	250	-	250

Takussutissiaq 1: Akissarsiat

Nalunaarusiami B-mi allaaseivarpur akissarsiat qaffakkaluarlugilluunniit suli kommunefogedit atorfiit tamarmik suli inuttaqanngitsut. Allanut naleqqiullugit akissarsiakkaanerupput, tassa nunaqarfinni mikinerusuniilinniagaqarsimanngitsunut suliffissaqarniarneq isigalugu. Kommefigedissarsiornerit takutippaat aningaasarsiat pissarsiornermi kisimik apeqqutaanngitsut. Tamannattaq Kalaallit Nunanni suliffeqarnerup ilisimatusarfigineqarnerani tamanna erserpoq (Hasle et al., 2024; Huppert Karlsson, 2021)

Akuersaarneqartariaqarporlu kommunefogedit sulinerminni navianartorsiortarnerat aamma kingunerlutsitsisinnaasunik naamaattuuisarnerat naammaginartumik akilerneqartariaqarmata.

NAJUGAQARFIIT KOMMUNEFOGEDILIT AAMMA AJUGAQARFIIT KOMMUNEFOGEDILIT AAMMA KOMMUNEFOGEDEQANNGITSUT – KISITSISITIGUT MISISSUINEQ

Kisitsisit tunngavigalugit annikitsumik misissuinerput aqutugalugu misissorparput najugaqarfiit kommunefogedit aamma kommunefogedeqanngitsut akornanni aqqissuussaannikkut assigiinngissutit aalajangersimasut nassaarineqarsinnaanersut (nalunaarusiaq B, ilanngussaq 4). Paasissutissat pigineqartut killeqarput (tak. nalunaarusiaq B, ilanngussaq 4).

Qularutissaanngitsumik oqaatigineqarsinnaasoq tassaavoq najugaqarfiup angissusaa aamma atorfiit qanoq amerlatigisut inuttalernerqartariaqarnerata akornanni attuumassuteqartoq. Taamaattumik najugaqarfimmi innuttaasut amerlanerit najugaqarfigisaanni kommunefogedit atorfik inuttalernerqarsinmassasoq ilimanarpoq.

Innuttaasut ikinneruppata aammalu pisortat atorfiit amerlanerusut inuttalernerqartariaqarpata kommunefogedit atorfinitsitsisinnaaneq annikinnerulersarpoq. Kisitsisit pigineqartut tunngavigalugit pinerlunnerit amerlassusaat imaluunniit najugaqarfiup attaveqaasersuutai kommunefogedit atorfinitsitsisinnaanermut qanoq sunnuteqartarnerat pillugu ersarissumik imminnut attuumassuteqarsinnaanerat takuneqarsinnaanngilaq.

Pinerlunnerit kisitsisitigut aatsaat distrikti tamakkerlugu nalunaarsorneqartarput, taamaattumik najugaqarfinni ataasiakkaani pinerluuteqarsimanermut uppenarsaatillit amerlassusaat atorfinitsitsinermut aporfissaanersooq misissorsinnaasimanngilarput. Distriktimi pinerlunnerit amerlassusaat pinerluuteqarsimanermut uppenarsaatillit amerlanerannik ersersitsisutut isigigaanni attuumassuteqanngitsut takuneqarsinnaavoq, kisianni tamanna

uppersarnerqarsinnaangilaq. Taamaattumik pitsaanerusumik paasisutissat tunngavigalugit misissuinerit annertunerusut pisariaqartinneqarput.

Misissuinerput naapertorlugu najugaqarfiup avammut attaveqaatai imaluunniit immikkuullarissumik inissisimanera atorfinitsitsinermut toqqaannartumik sunniuteqartoq takuneqanngilaq. Kisianni isolationip innuttaasut nuunnerannut, taamaalillunilu innuttaasut amerlassusaannut sunniuteqarsinnaanera ilimanaateqarpoq, tamannalu kommunefogedeqarnermut attuumassuteqarsinnaavoq.

Innuttaasut ikinneri aamma pisortat atorfiisa amerlanerusut inuttalerneqartariaqarnerat ataatsimut isigalugu kommunefogedit atorfinitsinneqarnissaannut periarfissat annikillisittarpaat – aammalu pisortat atorfiinut allanut atorfinitsitsinissamut. Najugaqarfinni mikinerusuni innuttaasut nuunnerat taamaalilluni aaqqissuussaanikkut pingaarutilittut sunniuteqartarpoq.

.

IMMIKKOORTOQ 2 – KOMMUNEFOGEDINNGORNEQ – ILEQQORISSAARNEQ AAMMA ATAATSIMOORUSSAMIK ANERSAAQ

Immikkoortumi matumani apersuinernit, maluginiakkanit aamma apeqqutini akissuteqartitsinernit (nalunaarusiat A aamma C, ilanngussat 3a amma 5) inerniliussat eqikkarneqarput. Inerniliussat takutippaat kommunefogedit atuuffiat najukkani inuiaqatigiinni tunngaveqarluartoq. Aammattaaq kommunefogedit politiit suliaasa pingaarteqarnerat pissutigalugu naatsorsuutigisat amerlapput.

KOMMUNEFOGEDIP SULIASSAI PINGAARNERIT

Tamanna apersuinerni, akissutit apeqqutinullu akissutit kiisalu maluginiakkani tamani erserpoq:

“Toqqissisimanarpoq politiit atisaannik atisaqartut takullugit.”
(Kommunefogedi 8).

“Inuk tatigisassaq, ikiuiumatuujusoq.”
(Apersuinermit akissutit, qup.12 aamma 22, nalunaarusiaq A, ilanngussaq 3).

“Isit siutillu.”
(Najukkami politiit 1).

MISISSUINERMUT MODEL

Kommunefogedit Kalaallit Nunaata Politiivini (Grønlands Politi) sulisutut atorfinitsitaapput, kisianni piffissap ilaannaanik sulisuusut kiisalu aqqissuussaannermit ungasissumiittut atuuffiat najugaqarfimmi najugaqarfianni inuiaqatigiinnut qanittumik attuumassuteqarpoq. Taamaattumik kommunefogedit atuuffiat makku akornanni naapiffiuvoq:

- Kommunefogedip nammeneq najukkami innuttaasunut, ilaquttanut, pinngortitamut kiisalu inuussutissarsiutaanut attuumassuteqarluni inuttut attaveqaatai
- Kommunefogedip Kalaallit Nunaata Politiivini (Grønlands Politi) suleqatiminut, aqutsisumut, vagtcentralimut kiisalu aqqissuussap sinneranut attaveqaatai

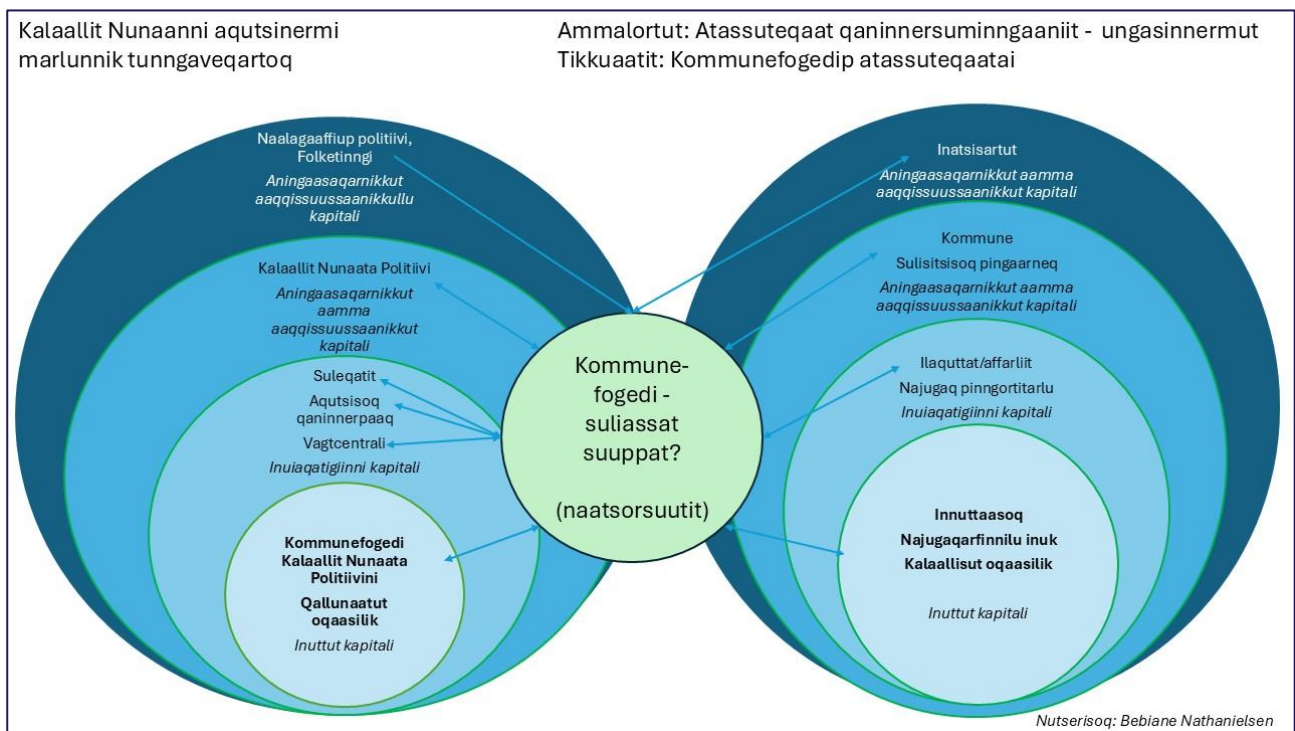
Kommunefogedit taamaalillutik najugaqarfiup aamma politiit kommunefogedip suliassai pingaarnerit qanoq paasineqarnissaannik akornanni ingerlaaqatigiittariaqarput.

“Suliassat pingaarnerit” (kerneopgave) tassaapput atuuffiup pilersinneqarneranut pissutaasut (Hasle et al., 2019; qup. 33).

Tamanna ilitersuummik nassuiarneqarsimavoq, kisianni suliassat pingaarnerit qanoq paasineqarnissaat aammalu qanoq pingaarnersiorneqarnissaat pillugu assigiinngitsunik paasinnittoqartarpoq. Tamanna naatsorsuutini assigiinngitsunik pilersitsisarpoq, ataasiakkaallu kajumissuseqarnerannut sunniuteqarsinnaalluni (Hasle et al., 2019).

Kommunefogedit piffissap ilaannaanik sulisutut aamma aqqissuussaanermit ungasissumiittut nammineerlutik aqutsinermut annertuumut pisariaqartitsisarput. Ilisimatusarneq naapertorlugu tamanna pitsaasumik attaveqaateqarnermik aamma tatiginninnermik (inuiaqatigiinninni kapitali) pisariaqartitsivoq (Andersen, 2017). Misissuinerit amerlanertigut sulisut ataasiakkaat kajumissuseqarnerat atugarissaanerallu immikkut misissortarpaat, kisianni aqqissuussap avatangiisai aamma attaveqaataasa sunniutaat ilanngunneqarneq ajorput (Østergaard Larsen et al., 2020).

Misissuineq manna taamaattumik paasissutissanik allanik saqqummiussivoq, kommunefogedit kajumissuseqarnerannut atugarissaanerannullu kiisalu siunissami atorfinitsitsinissamut periarfissanut attaveqaataasa qanoq sunniuteqartarnerannik takutitsisumik.

Iluseq 1

Modeli tunngavigalugu aallartippugut kommunefogedit suliassai pingaernerit qanoq paasineqarnerisut – kommunefogedit namminernit aamma avatangiisinik. Tamatum kingorna misissorpugut kommunefogedit nammineq piginnaasai, ilinniagaq, pikkorissarneq, ilisimasaqarneq oqaatsillu atorlugit atuuffimmik naammassinnissinnaaneq (**inuttut kapitali**). Ilinniartitaaneq aamma pikkorissarneq suliffiup avataani kajumissuseqarnerisut aamma sunniuteqartarput.

Aammattaaq misissorpugut kommunefogedit tatiginninneq, naapertuilluarneq suleqatigiinnerlu pillugit misigisai (**inuiaqatigiinni kapitali**). Taamaattumik apersorneqartut ilagaat kommunefogedit politiit akornanni suleqatigisai qaninnerit kiisalu kommunefogedit pillugit immikkut akisussaasut politiit pingasut. Kiisalu najukkami kommunimi sulisut imaluunniit kommunefogedit aappaat apersorneqarput.

Naggasiullugu misissorpugut **aningaasaqarnikkut aamma aqqissuussaanikkut kapitali** – tassa aqqissuussap aamma najugaqarfiup atugassarititai qanoq misigineqarnerisut. Kalaallit Nunaata Politiivini aningaasaqarnikkut aamma aqqissuussaanikkut atugassarititaasut ukunani Kalaallit Nunaata Politiivini, Rigspolitiet aamma Folketinget aalajangersagaapput,

najugaqarfinni aningaasaqarnikkut aamma aqqissuussaannikkut atugassarititaasut Inatsisartut aamma kommunalbestyrelsit aalajangersartarlugit.

Taamaattumik kommunefogedit frontlinjearbejderit ilinniagaqarsimanngitsutut atuupput, "Kalaallit Nunaanni aqutsinermi marlunnik tunngaveqartumi" (ilusaq 1), tassami suliassa qarfiit ilaat nunatsinnut nuunneqarsimasut ilaatigullu sulit Danmarkimit aqunneqartut ataatsimoorlutik atuullutik.

PAASISANIK KATERSUINEQ

Misissuineq kommunefogedit ulluinnarni sulinerat aamma najukkani inuiaqatigiinni inissisimanerat aallaavigalugu ingerlanneqarpoq. Taamaattumik suliniummut suleqatigiit anguniarpaat 2025-mi februaarimiit maajimut politiit immikkoortorta qarfiisa arfinillit tamarmik iluini minnerpaamik nunaqarfimmi ataatsimi kommunefogedeqartumi tikinnissartik.

Suliniut qaammammik ataatsimik kinguaattoorfiusumik naammassineqarpoq, angalaneq kingulleq 2025-mi juunip naanerani naammassineqarluni. Suleqatigiit nunaqarfiit mikinerit arfineq-pingasut aamma illoqarfiit mikinerit arfinillit tikeraarsimavaat. Tamatuma saniatigut apersuinerimi ataatsimi internetikkut apersuineq pilersaarusiorneqarpoq.

Katillugit apersuinerit 32-t ingerlanneqarput, nuna tamakkerlugu agguataarlugit, soorlu quppernerup tulliani takussutissami allassimasut. Apersuinerit 14-it kommunefogedit peqatigalugit ingerlanneqarput, ataaserlu kommunefogeditut siusinnerusukkut sulisimalluni. Apersuinerit arfineq-marluk politiinik peqateqarluni ingerlanneqarput kiisalu ataaseq politiassistentitut siusinnerusukkut sulisimalluni. Politiit sisamat angalasartuupput, sisamat najukkameersuullutik. Apersuinerit sisamat kommunefogedit aappaat peqatigalugit ingerlanneqarput.

Naggasiullugu suleqatigiit kommunimi sulisut arfinillit apersorpaat, taakkunannga marluk siusinnerusukkut kommunefogedit aappaat.

Apersuinerit pingasut angalanermi ungasianiit ingerlanneqartariaqarsimapput logistikkikkut ajornartorsiutit pissutigalugit. Apersuinerit marluk pilersaarutigineqartut taamaatiinnarneqarput.

Tikeraarnerit aamma apersuinerit politiit immikkoortortaqarfiinut agguataarlugit

Politeeqarfiit/ kommunit	Tikeraarnerit taamaatiinnar- neqartut	Tikeraarnerit	Apersuinerit	Internetikkut
Tasiilaq/ Sermersooq	1 (internetikkut ingerlanneqartoq)	1 (nunaqarfiit mikinerit 5) 1 illoqarfik	2 Kommunefogedit 1 Kommunefogeditut siusinnerusukkut sulisoq 1 Politeeq (angalasartoq) 1 Kommunimi sulisoq	1 Kommunefogedi
Qaqortoq/Kujataa	2 (ataaseq internetikkut)	3 (nunaqarfiit mikinerit 11) 1 illoqarfik	4 Kommunefogedit 1 Politeeq (najukkami)	1 Politeeq (angalasartoq)
Nuuk/Sermersooq	1	1 (nunaqarfiit mikinerit 3) 1 Illoqarfik	1 Kommunefogedi 1 Politeeq (najukkami) 1 Kommunimi sulisoq	
Sisimiut/Qeqqata	0	1 (nunaqarfiit mikinerit 5)	1 Kommunefogedi 2 Kommunimi sulisut	
Aasiaat/Qeqertalik	0	1 (nunaqarfiit mikinerit 9) 1 Illoqarfik	2 Kommunefogedit 2 Kommunefogedit ilaqutaat 3 Kommunimi sulisut 1 Politeeq (angalasartoq)	
Ilulissat/Avannaata	1 (internetikkut)	1 (nunaqarfiit mikinerit 21) 2 Illoqarfiit	1 Kommunefogedi 1 Politeeq siusinnerusukkut sulisoq (najukkami) 2 Politit (angalasartut)	1 Kommunefogedi 1 Politeeq (najukkami)
Katillugit	5	14	28	4

Takussutissiaq 2: Paasisunik katersuineq

Angalanerit pilersaarusiorneqartillugit kommunefogedit tamarmik suliniummut ilisimatusarnermi ikiortip Arnaq Brandt Eriksenip telefonikkut attavigai, peqataarusunnerannik apeqquteqarnikkut aamma peqataanerup qanoq ingerlanneqarnissaa pillugu paasissutissanik tunillugit. Angalanerit ingerlaneranni peqataarusuttut ingerlaavartumik attavigineqartarput.

Politiit allat emailikkut, telefonikkut imaluunniit politeeqarfimmut ornigullutik attavigineqarput. Kommunimi sulisut aamma aappaat angalanerit ingerlaneranni attavigineqarput.

Nunaqarfinnut tikeraarnermi innuttaasut allat naapinneqartillugit ilisimatitsissutigisarpaput ilisimatusarfik sinnerlugu kommunefogedit atuuffiat pillugu Folketingimut aamma Kalaallit Nunaata Politiiviinut suliaasaq pillugu tikeraartugut. Periusissat aamma ilisimatusarnermi ileqqorissaarneq nalunaarusiaq C-mi (ilanngussaq 5) sukumiinerusumik nassuiarneqaput. Apersuinerit kommunefogedit peqatigalugit ingerlanneqartut sumi ingerlanneqassanersut qanorlu ingerlanneqassanersut pillugit oqaloqatigiinnermi aalajangerneqartaput. Sapinngisamik najukkami oqartussaasut imaluunniit innuttaasut allat kommunefogedit atuuffiat pillugu apersorneqaput. Aamma kommunefogedit siusinnerusuklut sulisimasut imaluunniit politiit peqataarusuttut apersorneqaput.

Apersuinerit tamanut sioqqullugu akuersinermut allagartaq nassuiarneqartarpoq, apersorneqartullu apersuinermit unitsitsisinnaanerat aamma kingorna peqataajunnaarsinnaanerit pillugu ilisimatinneqartarlutik. Tamarmik akuersinermut allagartamik atsiorpaput. Nassuiarpaput tikeraarnitta isertuunnissaa ajornarsinnaasoq, kisianni apersuinermit oqaloqatigiinnerit isertuullugit suliarineqassasut. Nassuiarpaput qanoq apersuinerit allattorneqarlutillu nutserneqartassanersut aammalu paasissutissat kinaassutsimut attuumassuteqarsinnaasut peerneqartarnissaat.

Aamma ilisimatippagut apersorneqartut oqaaseqaatinik toqqaannartunik nalunaarusiani atorpeqartussanik akuersissuteqarsinnaasut. Naggasiullugu attaveqarfissagut tamaasa tunniuppagut, kingorna apeqqutissaqarunik attavigisinnaaniassagatsigit, kiisalu suliniutip piffissaliussaa aamma inernerit qaqugu saqqummiunneqassanersut pillugit paasissutissiilluta.

KODNING AAMMA MISISSUINEQ

Apersuinerni oqaaseqaatit immikkoortunut tallimanut agguataarlugit nalunaaqutsersorpagut. Siulliit sisamat teoriimi modelimik tunngaveqarput. Taakku atorlugit misissorparput:

- Suliassat pingaarnerit.
- Kommunefogedip inuttut kapitalia.
- Inuiaqatigiinni kapitalia.
- Aningaasaqarnikkut/aaqqissuussaanikkut kapitalia.

Kodningimik siullermeerinninnermi immikkoortut nutaat saqqummerput, taamaattumillu immikkoortut taakku nutaat ilanngunneqarput. Kodning programmimi uani NVIVO 15.2.0-imi ingerlanneqarpoq. Kodebogi tamakkiisoq nalunaarusiaq C-mut (ilanngussaq 5) ilanngunneqarpoq.

1. Suliassat pingaarnerit

- 1.1. Kommunefogedip suliassai.
- 1.2. Kommunefogedip atuuffia.

2. Inuttut kapitali

- 2.1. Ilinniartitaaneq misilittagaqarnerlu.
- 2.2. Sulianik isumaginninnissamut imminut tatigineq, toqqissisimaneq, kajumissuseqarneq aamma ileqqorissaarneq.

3. Inuiaqatigiinni kapitali

- 3.1. Tatiginninneq.
- 3.2. Naapertuilluartuliorneq.
- 3.3. Suleqatigiinneq.
- 3.4. Ataatsimoorneq.
- 3.5. Toqqissisimaneq.

4. Aningaasaqarnikkut aamma aaqqissuussaanikkut kapitali

- 4.1 Kalaallit nunaata Politiivini pisuussutit: aqutsineq, attaveqaasersuutit, oqaatsit, angalanerit, akissarsiat, ilinniartitaaneq, tarnikkut tapersersorneq, atorfinitsitsinerit
- 4.2 Najugaqarfimmi pisuussutit: attaveqaasersuutit, pisortat kiffartuussineri, suliffissat, innuttaasut nuunnerat.

5. Apersuinermut nammineq oqaaseqaatit

- 5.1. Apersuinermut attuumassuteqartut, isummersuutit, apeqqutit, imaluunniit uparuaanerit, eqqumiigisat il.il.

INERNERIT – KOMMUNEFOGEDIT INUTTUT KAPITALIMIK MISIGISAAT

Kommunefogedit immikkoortortaqarfinni assigiinngitsuni piginnaasatigut aamma atuuffimminnik suliassaminnillu aqutsisinnaanermut misigisaat assigiinngitsorujussuupput. Piginnaasat aamma suliassanik naammassinnissinnaaneq apersuinerni kommunefogedit ingerlaannarnissamut kajumissuseqarnerannut attuumassuteqartutut erseput.

Piginnaasat

Immikkoortortaqarfinni ilaanni kommunefogedit suliassaminnik naammassinnissinnaanermt isumannaatsutut misigipput. Tamanna ilinniartitaaneq aamma sungiusarneq pissutigalugu taamatut misigisut oqaatigaat. Immikkoortortaqarfinni ataatsimi politiassistentip misilittagaqarlutut kommunefogedit assigiinngitsutigit qanoq iliuuseqassanersut pillugit sukumiisumik ilinniartitsisimavoq. Tamanna kommunefogedit misilittagaqartut erseqqissaatigaat, piginnaasaqarlutillu suliassanik aqutsisinnaanerminnut pingaarutilittut.

Suliassanik aqutsisinnaaneq (mestring)

Suliassanik aqutsisinnaanerp misigineqartarnera aamma aaqqissuussamiit tapersorneqarnermik misigisaqarnerup ataqatigiissinneqarput. Apersorneqartut oqaatigaat politiit suliassaqaarfianni sulisunik oqaloqatignikkaangamik kajumissuseq aamma nukissaq annertunerulersarteq – kommunefogedit allat aamma politiit allat peqatigigaanngamikkit.

Kommunefogedit aamma oqaatigaat atuuffik suliartut professionelimik isigalugu, uniformi atorlugu sulinermt iserfigineqartartoq aamma uniformi peeraanni qimanneqartartoq. Piginnaasat aamma suliassanik aqutsisinnaaneq ataatsimut oqaatigineqarpoq “dekorum”-imik naammassinnissinnaaneq – tassa uniformimik atisaqarluni oqartussaasutut naatsorsuutigineqartunik naammassinnissinnaaneq.

Kajumissuseqarneq

Kommunefogedit najugaqarfinni eqqissiviilliornerup appararneranik takugaangamik suliassanik aqutsisinnaanermut misigisaat aamma kajumissuseqarneq annertunerulersarpoq. Sumiiffinni kommunefogedit amigaataasut, nutaatut atorfinittoq allannguutimik takusinnaavoq, tamannalu kajumissutsimut iluaqutaalluni.

Sumiiffinni ataasiakkaani kommunefogedit nalorninermik aamma toqqissisimanninnermik misigisaqarput, tamanna ilinniartitaanerup aamma sungiusarnerup amigaataaneranut kiisalu illoqarfinni politiit ataqqineqannginnermik misigisimanermut attuumassuteqarluni. Nalorninerup, ataqqineqannginnerup, paasissutissanik amigaateqarnerup aamma suliassanik naatsorsuutigineqartunut naapertuutumik naammassinnissinnaannginnermik misiginerup kajumissuseqarneq annikillissittarpaa.

Apeqqutinik akissutit

Kommunefogedit affaat piginnaasaminnik “pitsaasutut” imaluunniit “pitsaanerpaamik” nalilerpaat. 29-usunit 18-it kommunefogeditut sulinermt “pitsaasumik” imaluunniit “pitsaanerpaamik” atugarisaqarlutik oqaatigaat.

Kommunefogedit sulineq nammineq inuttut nukittorsaatigalugu isigaat:

- Aaqqiaginninnernik aaqqiineq.
- Inuit suleqatigalugit.
- Ajornartorsutini eqqissisimaneq.
- Imminut tatiginerulerneq.

Arlaqarnerusut kommunefogeditut sulineq nuannaarutigalugu oqaatigaat.

Tarnikkut artukkiineq

Suliassat aamma atuuffiup paasineqartarnera kommunefogedit ulapaarfiusuni tarnikkut artukkiisarput. Kisianni taakku politiit aamma vagtcentralimut qaninnerusumik attaveqarput, aaqqissuussamut ataqatigiinnerulersarlutik.

Sumiiffinni ulapaarfiunngitsuni aamma tarnikkut sunniuteqartarpoq, tassami inuit qanigisat pineqarput. Assersuutigalugu ujarlerneq ataatsimut toqqissisimannginnermut misigissutaasinnaavoq, nunaqarfik eqqissisimasuugaluatoq.

Pinerlunnerit ikitsillugit sumiiffinni kommunefogedit aaqqissuussami attaveqaateqarnerat annikinnerusarpoq, tassami politiit imaluunniit vagtcentralimut attaveqarneq annikinnerusarami.

Apeqqutininik akissutit

Kommunefogedit amerlanerit tarnikkut artukkiineq annertuumik misigisarpaat. Affaat sinnerlugit toqutsinerit, imminornerit aamma toqusut pillugit suliaqarnermik misigisaqarput. Apeqqutigineqaraangat suna sulineri artornarnerpaasoq, imminornerit aamma toqusut amerlanertigut eqqaaneqartarput, tulluullutik angerlarsimaffimmi eqqissiviilliornerit, persuttaanerit aamma imigassamut tunngasut.

Ilaat allaffissornikkut suliassanik kisimi suliaqarput, nunaqarfimmi inuit eqqissisimasutut oqaatigineqarlutik (nalunaarusiaq A, apersuineri akissut, qupp. 23-24, ilanngussaq 3a).

Suliassanik aqutsisinnaanermut misigisaq

Suliassanik aqutsisinnaanermut misigisaq attaveqaataasunik pitsaasunik peqarnermut attuumassuteqarpoq. Tatigininneq, suleqatiginneq aamma ataqqinninneq amigaatigineqarpat toqqissisimannginneq pilersarpoq:

“Paasissutissat ikippallaarput. Paasissutissanik tunineqanngikkuma immaqa pingaaruteqannginnera misigisinnaavara. Taava sooq ikiuissavunga? Toqqissisimannginnera taamaalilluni pilersarpoq. Apeqquteqaraangama akineqannginneq nuannersuunngilaq, akisussaaffik tigummigakku.”

(Kommunefogedi 3).

Aaqqissuussamiit ataqqinninneq pingaaruteqarpoq, innuttaasutut aamma politiit marlunnik atuuffeqarnermi tarnikkut artukkiinermik aquttariaqarnerup iluani.

INNERIT – POLITIIT INUTTUT KAPITALIMIK MISIGISAAT

Politiit naapitagut misilittagaqarnerup iluani assigninngitsunik inissisimapput:

- 7-10 qaammatini angalasartut.
- 1-3 ukiunik sivisunerusumik angalasartut.
- politiit najukkameersut misilittagaqarluartut.

Ataaseq aatsaat ilinniarsimasoq, sinneri ukiut tallimat sinnerlugit misilittagaqartut. Angalasartut Danmarkimi suliassaminnut tunngatillugu misilittagaqarlutillu piginnaasaqarluartutut namminneq oqaatigaat.

Angalasartut tamarmik Kalaallit Nunaannut tunngasunik ilisimasaqanngillat imaluunniit misilittagaqanngillat. Apersuinerup nalaani ilinniartitsinerit aamma briefingit sulii aallartinneqarsimanngillat.

Angalasartut nutserisut aqqutigalugit oqaatsinik assigiinngitsunik attaveqarneq pillugu ilinniartitsinneqarsimangillat, naak ukiuni amerlasuuni ulluinnarni taamatut suleqatigiissuteqartarneq pisaraluartoq.

Politiit najukkameersut oqaatigaat nutserineq amerlanertigut ad hoc-iusartoq, soorlu aappaat imaluunniit allat telefonimik tigusillutik nutserisuullutik.

Angalasartut politiit suliassanik nalinginnaasunik piginnaasaqarlutik oqaatigaat, kisianni kalaallit aaqqissuussaaticut immikkut ittunik atuiffiit aamma assigiinngissutsit unammillernartutut oqaatigaat. Ilaasa Danmarkimi innuttaasunik danskisut oqalunngitsunik suleqateqarsimapput.

Attaveqaqatigiinneq pillugu misigisat assigiinngissuteqarput:

- Marluk oqaatsit assigiinngitsut akornanni sulineq toqqissisimangitsumik misiginngilaat.
- Marluk oqaatsinik allanik sulineq nalorninermik pilersitsisutut oqaatigaat.
- Ataatsip Kalaallit Nunaanni sulineq pillugu ajornarnerpaat ilaattut tamanna oqaatigaa.

INNERERIT – KOMMUNEFOGEDIT INUIGAQATIINNI KAPITALIMIK MISIGISAAT

Immikkoortortaqaqfinni marlunni kommunefogedit aamma politiit suleqatigiinnerat, korpsand aamma attaveqaateqarneq pitsaasuupput. Ataqqeqatigiinneq aamma suleqatigiinneq pitsaasoq takuneqarsinnaavoq. Imminnut ataqqeqatigiipput imminnullu akuereqatigiillutik. Imminnut ajunngitsumik eqqartuipput ikioqatigiikkusullutillu.

Tatiginninneq

Tatiginninneq – ikiortissarsiornermi ikiorneqarsinnaaneq – kommunefogedit atugarissaarnerannut pingaaruteqarpoq, pingaartumik tarnikkut artornartuni. Ikiorneqarsinnaallutik paasigaangamikku assorsuaq eqqissiallartarput.

Naapertuilluarneq

Kommunefogedit amerlanerit akissarsiat naapertuututut isigaat. Amerlanerusut suliassaq tigusimavaat akissarsiat pingaarnerpaamik pissutaatinnagit, tassami amerlanerusut suliffimmik allamik peqarput.

Sumiiffinni ulapaarfiusuni kommunefogedit oqaatigaat akissarsiat suliassanut naleqqunnerusinnaasut, pingaartumik nunaqarfinni 200-t sinnerlugit inuttalinni.

Sumiiffimmi ataatsimi kommunefogedit angalasartunik politiit ataqqineqanngitsutut misigipput. Sumiiffinni ulapaarfiunngitsuni attaveqaateqarneq annikinnerusarpoq, kisianni amerlanerusut aqutsisunit aamma politiit ataqqineqarlutik misigipput.

Apeqqutininik akissutit

29-usunit 24-t Kalaallit Nunaata Politiivinit tapersorsorneqarlutik misigipput. Amerlanerusut aqutsisumut qaninnermut tatiginnippat (nalunaarusiaq A, apersuinermi akissut, qup. 17, ilanngussaq 3a).

Suleqatigiinneq

Immikkoortortaqaqfiit marluk suleqatigiilluartarput, sisamat agguataarnerupput. Sumiiffinni taakkunani attaveqaateqarneq annikinnerusarpoq, kommunefogedit ilaatigut kisimiillutik misigipput.

Kommunefogedit allat imaluunniit politiit allat oqaloqatigisarusuppaat, misilittakkaminnik paasisinnaasut. Ilaasa Kalaallit Nunaanni ataatsimut gruppi allaqatigiittarfik iluaqutaasutut oqaatigaat, kisianni tamarmik atuisuunersut nalunarpaq.

Apeqqutininik akissutit

29-usunit 21-t sulinermit pisut pillugit oqaloqateqarnissamut periarfissat pitsaanerusut kissaatigaat. Salliullugu psykologimut oqaloqateqarneq kissaatigineqarpoq, kisianni affaasa kommunefogedit allat imaluunniit politiit oqaloqatigerusuppaat.

Suleqatigiinneq oqartussaasunik allanik

Sumiiffinni assigiinngissuteqarput. Ilaatigut kommunefogedit allat oqartussaasunik allanik suleqateqarnerat annikitsuinnaavoq. 29-usunit 10-it atuarfik, kommune imaluunniit peqqinnissaqarfik attaveqarfigineq ajoraat kommunefogeditut. Suleqatigiinneq pitsaanerpaasoq peqqinnissaqarfimmiippoq, tulliulluni qatserisartut, kommune kiisalu pinerluttunik isumaginnittoqarfik, kriminalforsorgen, kingullertut.

INERNERIT – POLITIIT INUIAQATIGIINNI KAPITALIMIK MISIGISAAT

Angalasartut politiit ikiortissarsiorlutik tapersorsorneqarnissamillu pisariaqartitsigaangamik namminneq attaveqaatiminnut aamma suleqatiminnut saaffiginnittarput, kisianni immikkoortortaqarfimmi qullersaqarfimmi aqutsisunut saaffiginninneq annikinnerusarluni. Aamma Nuummi HR immikkoortortaqarfimmut attaveqarneq eqqaaneqanngilaq.

Politiit najukkameersut aamma amerlanertigut qanigisatik, soorlu suleqatitik aamma ilaquuttatik oqaloqatigisarpaat. Najukkami politiit aamma tarnikkut ikiorsiissutit atortarpaat. Kommunefogedit kiisalu politiit ilinniagaqarsimanngitsut allat angalasartunut pingaaruteqarput, tassami oqaatsit, najukkamik ilisimasaq aamma inuiaqatigiinni kapitali aqqutigalugit angalasartunut toqqissisimanermik pilersitsisarput. Angalasartut oqaatigaat najukkami sulisut ilinniagaqarsimanngitsut peqatigalugit suleqateqanngikkunik kisimiillutik misigisarlutik.

Inuiaqatigiinni kapitali politiit aamma nammineq attaveqaataannut attuumassuteqarpoq. Angalasartut politiit najugaqarfimmi inunnik attaveqarsinnaanermik pitsaasumik misigisaqarnerat kajumissuseqarnermut atugarissaanermullu pingaaruteqartuuvoq. Najugaqarfimmi inuiaqatigiinnut akuutinneqarsinnaaneq kiisalu tassani inooqataanissaq politiit sulinerannut pingaaruteqartutut oqaatigineqarput.

Naligiissitaaneq aamma naapertuilluartuuneq

Politiinut akissarsiat aamma atorfinitsinneqarnermi atugassarititaasut assigiinngissuteqarnerat ajornartorsiutitut oqaatigaat. Pingaartumik angalasartut sivikitsumik atorfinitsinneqartut akissarsiatigut iluaqutissaat sivilisunerusumik atorfinitsinneqartunut sanilliullugit ajornartorsiutaapput, tamassumalu sulisut aalajangersimasut sivilisuumik atorfinitsinneqarnissaat ajornakusoortippaa.

Aamma reservebetjentit aamma kommunefogedit akissarsiaat pillugit oqaloqatigiinnermi oqaatigineqarpoq akissarsiat sammineqarnerusariaqartut. Najukkami politiit oqaatigaat kommunefogedit akissarsiaat naleqqussarneqareersimasut, kisianni sumiiffinni suliaassanik annikitsunik kommunefogedit akissarsiatigut qaffasissumik inissisimasinnaanerat sumiiffinni ulapaarfiusuni kommunefogeditut sulinermit naapertuutinngitsutut isigineqarsinnaasoq.

Suleqatigiinneq, attaveqaateqarneq aamma attaveqaataaneq

Politiit ullormut ataatsimiittarnerni aamma attaveqaateqartarput immikkoortortaqarfiit akornanni. Kisianni illoqarfiit imaluunniit immikkoortortaqarfiit akornanni naapinnerit piviusut annikitsuupput. Ataatsimiinnerit amerlanertigut Nuummi imaluunniit illoqarfinni anginerusuni aqutsisunit nunaqarfinnut tikeraarnerit aqqutigalugit ingerlanneqartarput.

INERNERIT – NAJUGAQARFIMMI INUIAQATIGIINNI KAPITALIMIK MISIGISAAT

Nunaqarfinni pingasuni oqartussaasut akornanni suleqatigiinneq inuttut attaveqaqatigiinnernit aamma nunaqarfimmi ataatsimoornerup qanoq ittuuneranit aalajangerneqartarpoq.

Nunaqarfimmi ataatsimoorneq ammasoq sakkortoq, kommunefogedip kommunimi sulisut akornanni tatiginninneq aamma suleqatigiinneq pitsaasuvoq. Nunaqarfimmi ammanerup annikinnerani suleqatigiinneq aamma tarnikkut tapersersuineq annikinnerusarluni.

Nunaqarfimmi ataatsimoorneq annikinnerpaaffimmiippat taava aamma suleqatigiinneq annikinnerpaajuvoq, kiisalu sulinermi toqqissisimannginneq annertunerulluni, naak pinerlunnerit annikitsuinnaagaluartut. Suleqatigiinneq aamma attaveqaateqarneq amigaataammat sulineq kisimiittutut misigineqartarpoq.

Nunaqarfinni arfineq-pingasuni ataatsimut aaqqissuussaasumik suleqatigiinneq imaluunniit attaveqaateqarneq Kalaallit Nunaatta Politiivinit imaluunniit kommunemit peqqinnissaqarfirmilluunniit aaqqissuussaasoq oqaatigineqanngilaq. Suleqatigiinneq amerlanertigut najukkami sulisut namminneq pilersittarpaat.

INERNERIT – KOMMUNEFOGEDIT ANINGAASAQARNIKKUT AAMMA AAQQUSSUUSANIKKUT KAPITALI

Immikkoortumi matumani kommunefogedit Kalaallit Nunaata Politiiviniit pisuussutini aningaasaqarnikkut aamma aaqqissuussaanikkut atugassanik qanoq misigisarneraat nassuiarneqarpoq. Tassani atorfinitsitsineq, aallartinneq (onboarding), akissarsiat, atortut, paasissutissat, ilinniartitaaneq, attaveqaateqarneq aamma netværk ilanngullugit pineqarput.

Kommunefogedit amerlanertigut atorfimmuq qinnuteqarnissamut kajumissaarneqarsimapput. Ilaqutariit inuunerannut sunnuteqarsinnaaneraniq eqqarsaateqartarsimapput (nalunaarusiaq C, ilanngussaq 5), kisianni amerlanertigut ilaqtutanit aamma najukkami innuttaasunit tapersersorneqarlutik misigisimallutik.

Aallartinnerup, "onboarding"-ip, qanoq misigineqartarnera assigiinngitsorujussuuvoq – misilittakkat, aqutsisumut attaveqarneq aamma immikkoortortaqarfik apeqqutaallutik. Immikkoortortaqarfiit marluk inuiaqatigiinni kapitalimik qaffasissumik misigisaqarfiusut kommunefogedit paasissutissanik, ilinniartitaanermik aamma attaveqaateqarnermi atortunik naammattumik peqarlutik misigipput. Kisianni immikkut atortut pisariaqartinneqarput:

- Iridiumtelefonit.
- Qaqqami annaassiniarnermi akiutit (bårer).
- ATV imaluunniit biilit.

Nunaqarfinni eqqissisimasuni allaffissornikkut atortussat amigaataapput, soorlu printerit aamma scannerit. Ilaatigut allaffinni allani atortussat atorneqartarput, tamanna ilaanni naammagittaalliutigineqarluni.

Kommunefogedit amerlanertigut akissarsiat aamma atugassarititaasutigut naammagisimaarinnipput, kisianni pisariaqartinneqartut amerlanertigut atortuunngitsunut tunngasuupput – ilinniartitaaneq, paasissutissat aamma attaveqaateqarneq.

Apeqqutiniq akissutit

29-usunit 28-t ilinniartitaaneq imaluunniit pikkorissarneq amigaataasutut oqaatigaat. Ilinniartitaaneq assigiinngitsunik tunngaveqarpoq:

- Imminut illersorneq.
- Tarnikkut siullermik ikiueqqaarneq.
- Politiitut tunngaviumik sulineq.
- Inatsisit.
- Pitsaanerumik attaveqarneq.
- Rollespil.

Amerlanerusut misigipput dagsbefaling-imi piumasaqaatit sivirusumik malinneqarsimanngitsut. Kommunefogeditilinniartinneqarnissartik kissaatigaat, taamattaq imminut illersorsinnaanermut tunngasut, tarnikkut ikiueqqaarneq, politiit tunngaviumik suliarisartagaat, ilisimasaqalerneq, inatsisit, attaveqaatigiinneq pitsaanerusoq, rollespil il.il. (nalunaarusiaq A, apersuinermi akissut, qupp. 16-17, ilanngussaq 3a).

INERNERIT – POLITIIT ANINGAASAQARNIKKUT AAMMA AAQQUSSUUSANIKKUT KAPITALI

Angalasartut politiit najugaqarfinni aamma kommunefogedit suleqatigalugit sulinissamut nukissaqassuseqarnissaat namminneq piginnaasaannit aamma misilittagaannit ilaatigut

aalajangerneqartarpoq. Aamma nutaanik suleriaatsinut, kulturimut, oqaatsinut aamma suleqateqarnerup annikinneruneranut sukkasuumik naleqqussarsinnaaneq pingaaruteqarpoq.

Sulisut taarserarnerat qaffasittoq paasissutissanik pitsaasumik ingerlatitseqqiinnissaq aamma aaqqissuussaanermi ataavartumik allanngoriartornerup tamanna ajornakusoortippaa.

Sulisut taarserarnerat

Kalaallit Nunaata Politiivini sulisut taarserarnerat ingerlaavarteq pissutigalugu attaveqaataat allanngoriartuaarput, tamannalu sulisunut artukkiisarpoq.

Najukkami politiit oqaatigaat nutaanik politiinik Kalaallit Nunaanni ilinniartitsineq aamma atorfinitsitsineq annikinnerulersimasoq, ilinniartitaanerit aamma suliffissatigut periarfissat allat amerlanerusut pissutigalugit. Tamanna najukkami sulisussarsiornermut unammillernartumik sunniuteqarpoq.

Tamanna oqaatsitigut aaqqissuussaanermi allannguutinin kinguneqarpoq, angalasartut danskisut oqaasillit amerlanerulerlutik.

Kommunefogedit ilinniartitaanerat

Politiit najukkameersut kommunefogedit pillugit immikkut akisussaasut oqaatigaat sulisut amigaataat aamma kommunefogedit amerlanerusut pillugit naatsorsuutiginninneq artukkiinermik pilersitsisoq. Angalasartut politiit amerlanerulerput, najukkamili sulisussarsiornermi ajornartorsiutit suli atuullutik.

Najukkami politiit nammineq politiitut suliassamik saniatigut kommunefogedit atorfinitsinneqarnissaat, atortut, kiisalu aqutsineq isumagisariaqartarpaat, tamannalu artukkiisarpoq.

Koordinering amigaataavoq

Nuna tamakkerlugu ilinniartitaanermut atortussat kalaallisut allat pioreersut akornanni suleqatigiinneq imaluunniit ilisimasaqarnerit akornanni attuumassuteqanngilaq. Ataatsimut pikkorissartitsinerit sivisuumik ingerlanneqarsimanngillat, ataasiakkaani ilinniartitsineq taarsiullugu.

Angalasartut kommunefogedit pillugit ilisimasaqannginnerat

Sumiiffimmi ataatsimi angalasartut kommunefogedit atuuffiat pillugu ilisimasaqannginnerat oqaatigineqarpoq. Immikkoortortaqaqfinni amerlanerit ataqqinninneq aamma ilisimasaqarneruq atuuppoq.

Kisianni angalasartut amerlanerit kommunefogedit pillugit paasissutissinneqarsimanngillat.

Praktiskiusut aamma atortut

Kommunefogedit atorfinitsinneqarnissaat aamma atortut pillugit suliassat allaffissornikkut artukkiisarput. Assersuutigalugu uniformit piniarneqarnissaat sivisuumik suliqaqarnermik pisariaqartitsisarpoq.

Attaveqaateqarnermi atortut

Immikkoortortaqaqfiit ilaanni aningaasaqarnikkut sulisut naapittarnissaat killeqartitsivoq. Sumiiffinni allani silaannaap pissusaa imaluunniit sulineri pisariaqartitat salliutinneqartarput. Suleqatigiit ilaanni sulisut pisariaqartinneqartut sumiiffinni ulapaarfiusuni salliutinneqartarnerat oqaatigineqarpoq.

Aningaasaqarneq aamma angalanerit

Immikkoortortaqaarfiit ilaanni aningaasaqarnikkut sulisut naapittarnissaat killeqartitsivoq. Sumiiffinni allani silaannaap pissusaa imaluunniit sulinermi pisariaqartitat salliutinneqartarput. Suleqatigiit ilaanni sulisut pisariaqartinneqartut sumiiffinni ulapaarfiusuni salliutinneqartarnerat oqaatigineqarpoq.

**INERNERIT – KOMMUNEFOGEDIT NAJUGAQARFIMMI ANINGAASAQARNIKKUT
AAMMA AAQQUISSUUSANIKKUT KAPITALI**

Nunaqarfinni mikinerusuni oqartussaasut allat siunissami kommunefogeditut inuusuttunik takorusupput, kisianni innuttaasut nuuttarnerat ajornartorsiutitut oqaatigaat. Inuusuttut ilinniariartorlutik nunaqarfinnit nuukkaangamik uterteqqinnissaat assigiinngitsunik pissuteqartumik ajornakusoortarpoq.

Sumiiffimmi ataatsimi peqqinnissaqarfiup kiffartuussinerisa aamma inooqatigiinnermi ajornartorsiutit pingaarnertutinneqarput. Sumiiffimmi allami inissaaleqineq eqqaaneqarpoq, sumiiffiillu pingajuanni suliffissaaleqineq aamma ukiukkut uninngasarneq unammillernartutut oqaatigineqarlutik.

Apeqqutigineqaraangat suna nunaqarfinni nuannarisarigaat, ilaqutariit, sumiiffimmut attuumassuteqarneq aamma inooqatigiinnermi ataatsimoorneq eqqaaneqartarput.

INERNILIINEQ

Misissuinerup inernerit tunngavigalugit makku kommunefogedit atorfinitsinneqarnissaannut aamma tigummiinnarneqarnissaannut aporfionerpaatut takusinnaavagut:

- Nunaqarfinni mikinerusuniit nuunneq: Innuttaasut nuunnerat aporfionerpaajuvoq, inuiaqatigiinni allanngoriartornernut attuumassuteqarluni. Ilinniartitaanerit, suliffissaqartitsineq aamma pisortat kiffartuussinerat – soorlu peqqinnissaqarfik imaluunniit angallanneq – sunniuteqartarput.
- Kalaallit Nunaata Politiivini aaqqissuussaannikkut atugassarititaasut: Kommunefogedit atuuffiat atortut ilanngullugit, ilinniartitaaneq, sungiusarneq aamma aqutsineq aqutugalugit tapersorsorneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Tamanna amigaataappat imaluunniit ajortumik misigineqartillugu kajumissuseqarneq appariartortarpoq.
- Inuiaqatigiinni kapitali aamma attaveqaateqarneq: Kalaallit Nunaata Politiivi sinneranut attaveqarsinnaaneq aamma tatiginninnerat kommunefogedit suliassanik naammassinnissinnaanerannut pingaaruteqarput – pingaartumik tarnikkut artornartuni.

Misissuinerup inernerit tunngavigalugit aamma makku periarfissatut pingaaruteqartut takusinnaavagut:

- Kommunefogedit atuuffiat pingaarutilittut isigineqartoq: Najukkani inuiaqatigiinni suli ataqqineqarlunilu pingaaruteqartuuvoq.
- Kajumissuseqarneq aamma ilinniarneq: Najukkami innuttaasut nukittuut kommunefogeditut sulineq ilinniarfiusutut, ineriartortitsisutut aamma nuannersutut isigaat, najukkami toqqissisimanermut iluaqutaasarluni.
- Attaveqaateqarneq aamma netværk: Kommunefogedit atuuffiat najugaqarfiup avataani attaveqaateqarnissamut periarfissiivoq, kisimiilluni misigisarneq annikillisarlugu aammalu oqaloqatigisinnaasanik pilersitsilluni.
- Kalaallit Nunaata Politiivini inuiaqatigiinni kapitali: Angalasartut aamma najukkami sulisut akornanni pitsaasumik attaveqaateqarneq angalasartunut tarnikkut toqqissisimanermik aamma tapersorsorneqarnermik pilersitsisarpoq.
- Politiit suliassaannut pingaaruteqarluninneq: Kommunefogedit illoqarfiit avataanni politiit suliassaasa naammassineqarnissaannut pingaaruteqarlunнарput, politiit nammineq oqaatigisaat naapertorlugi “taarserneqarsinnaanngitsut”.

Naggasiullugu inerniliunneqarpoq, nunaqarfinni mikinerusuni atugassarititaasut unammillernartut naak atuukkaluartut, najukkani innuttaasunut nukittuunut – kommunefogedit amerlasuutigisaannut – tunngatillugu aqutsinermi aamma periusissiorluni suliniuteqarnikkut periarfissarujussuaqartoq.

Nalunaarusiap aallartinnerani siunnersuutit kommunefogedit namminneq oqaatigisaat aallaavigalugit suliarineqarsimapput, tassa kajumissuseqarnerannut suliassanillu naammassinnissinnaanermut pingaaruteqartunik. Aammattaaq kommunefogedit siunissami atuuffiat pillugu periusissiorneq pisariaqartinneqarpoq, najukkani inuiaqatigiinni aamma Kalaallit Nunaata Politiivini allanngoriartornerit eqqarsaatigalugit.

ILANNGUSSAT

Ilanngussaq 1: Allakkiag 15. november 2023-meersoq, Justitsministeriet (DK)

Ilanngussaq 2: Suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut (DK)

Ilanngussaq 3a: Nalunaarusiaq A, Kommunefogedit nammineq isummersuutaat apersuilluni misissuinermi (KAL)

Ilanngussaq 3b: Delrapport A, spørgeskemaundersøgelse med anbefalinger (DK)

Ilanngussaq 4: Nalunaarusiaq B, Kalaallit Nunaanni Politiini inuiaqatigiinnilu kommunefogedit aaqqissuussaanerisa sinaakkutaasa atugassarititaasalu misissuiffigineqarnerat (DK)

Ilanngussaq 5: Delrapport C, kommunefogedit aamma taakkua attaveqaataat apersuinernikkut malinnaanikkullu najugaqarfiini (DK)

NAJOQQUTARISASSAT

Advokatsamfundet. (2024, May). *Retssikkerhed i Grønland*.

https://www.advokatsamfundet.dk/media/mkqpjocq/advokatr%C3%A5dets-rapport-om-retssikkerhed-i-gr%C3%B8nland_dk.pdf

Andersen, L. m. fl. B. (2017). *Ledelse i offentlige og private organisationer* (1. udgave). Hans Reitzel.

ASA. (2025). *Overenskomst*. Retrieved June 30, 2025, from

<https://www.asa.gl/Page?PageId=956936448&hl=da>

Bechmann Hansen, S., Terp Jensen, E., & Øland Ribe, M. (2025). *Kriminalitetsramte borgeres tilfredshed med politiet. En undersøgelse i Danmark, Grønland og på Færøerne*.

Justitsministeriets Forskningsenhed. <https://politi.dk/rigspolitiet/nyhedsliste/ny-rapport-viser-kriminalitetsramte-borgeres-tilfredshed-med-politiet/2025/04/04>

Bourdieu, P. (1990). *The logic of practice* (First). Polity Press : B. Blackwell.

Coleman, J. S. (1988). Social Capital in the Creation of Human Capital. *American Journal of Sociology*, 94(1), S95–S120. JSTOR.

Dahl-Jensen, S. (2017). *Kommunefogeder som del af politiet i Grønland* [Artikel for politihistorisk forening]. Politihistorisk forening. Udgivet marts 2017. Retrieved June 6, 2025, from

<https://www.politihistoriskforening.dk/wp-content/uploads/2017/04/kommunefogeder-som-del-af-politiet-i-groenland.pdf>

Departementet for Råstoffer og Justitsområdet. (2022). *Naalakkersuiuts Visioner og*

prioriteringer på justitsområdet 2022. Naalakkersuisut. Retrieved June 8, 2025, from

<https://naalakkersuisut.gl/-/media/filer/justitsomraadet/2022/naalakkersuisuts-visioner-og-prioriteringer-p-justitsomrdet-2022---da---offentliggjort-version.pdf>

Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen. (2017, November

13). *Strategi og indsatsplanen for justitsområdet. Grønlandsudvalget 2017-18. GRU Alm. Del. Bilag 10*. Folketinget.

<https://www.ft.dk/samling/20171/almdel/GRU/bilag/10/1821224.pdf>

Frederiksen, M., & Hansen, U. K. (2022). Secrets, trust, and transparency: Navigating between influence and accountability as trusted intermediary. *Journal of Trust Research*, 12(2),

99–124. <https://doi.org/10.1080/21515581.2022.2121283>

- Goffman, E. (1953). *Communication Conduct in an Island Community* (1st ed., Vol. 3). mediastudies.press. <https://doi.org/10.32376/3f8575cb.baaa50af>
- Hard, J. (2023). *Village Public Safety: "Now and Into the Future."* Department of Public Safety. <https://dps.alaska.gov/getmedia/b85b1d80-fd36-48ef-ae6c-8114291e88af/Village-Public-Safety-2023-report.pdf>
- Hasle, P., Kappel, A., & Voxted, S. (2024). *Arbejdsmiljøindsatsen i grønlandske virksomheder*. Syddansk Universitet. https://amff.dk/media/4svpmj5y/amig_slutrapport.pdf
- Hasle, P., Thoft, E., & Olesen, K. G. (2019). *Ledelse med social kapital i den offentlige sektor* (1. e-bogsudgave). Akademisk Forlag.
- Huppert Karlsson, V. G. (2021). *"Salary is not the solution to everything": Job attribute preferences of employees in Greenland and implications for employer measures to attract and retain employees* [Ph.d., AAU]. https://vbn.aau.dk/ws/portalfiles/portal/549537995/PHD_VGHK_E_pdf.pdf
- Inatsisartut. (2025). *Rådet for Politiklagesager i Grønland*. Retrieved June 22, 2025, from <https://ina.gl/da/udvalg/liste-over-medlemmer-af-udvalg-raad-og-naevn/raad-og-naevn/raadet-for-politiklagesager-i-groenland/>
- Kalaallit Nunaata Politiivii. (2025-a). *Bliv kommunefoged*. Retrieved June 30, 2025, from (<https://politi.gl/om-politiet/bliv-kommunefoged>)
- Kalaallit Nunaata Politiivii. (2025-b). *Organisationen*. Retrieved June 8, 2025, from <https://politi.gl/om-politiet/organisationen>
- Kalaallit Nunaata Politiivii. (2025-c). *Sammen skaber vi tryghed—Strategi for Grønlands Politi 2023-2026*. Retrieved June 8, 2025, from <https://politi.gl/-/media/mediefiler/gl/dokumenter/strategi/strategi-for-groenlands-politi-2023-2026.pdf>
- Kreutzmann, G., & Jensen, C. (Eds.). (1998). *Politiets arbejdsvilkår i Grønland: Undersøgelse af politiets, kommunefogedernes og reservebetjentenes arbejdsvilkår i den grønlandske politikreds*. Den Grønlandske Retsvæsenskommission.
- N. Iroegbu, M. (2015). Self Efficacy and Work Performance: A Theoretical Framework of Albert Bandura's Model, Review of Findings, Implications and Directions for Future Research. *Psychology and Behavioral Sciences*, 4(4), 170. <https://doi.org/10.11648/j.pbs.20150404.15>
- Nunavut Royal Canadian Mounted Police. (2021). *V Division RCMP 2021 Reconciliation Strategy and Activities*. Retrieved June 9, 2025, from <https://rcmp.ca/en/nunavut/corporate->

information/publications-and-manuals/v-division-rcmp-2021-reconciliation-strategy-and-activities

Ombudsmand, F. (2022, March 10). *Tilsyn med seks politistationer og otte kommunefogeder i Grønland*. <https://www.ombudsmanden.dk/media/16086/pdf.pdf>

Østergaard Larsen, B., Hyld Pejtersen, J., Høyer Bom, L., Hansen, H., Permin Berger, N., Sønderby Jørgensen, T., & Barkholt, K. (2020). *Psykiske belastningsreaktioner hos polititjenestemænd og fængselsbetjente*. VIVE-Viden til vefærd. <https://www.vive.dk/media/pure/dx3y53vb/4549562>

Pulk, Å. (2013). Alle gode ting er tre. *NRK Sápmi*. Retrieved June 9, 2025, from <https://www.nrk.no/sapmi/ny-lensmann-tilsatt-i-kautokeino-1.10963144>

Retvæsenkommission, D. G. (2004). *Betænkning om det grønlandske retsvæsen*. Retrieved June 8, 2025, from https://www.xn--betnkninger-c9a.dk/wp-content/uploads/2021/02/1442_del1.pdf

Simmel, G. (1998). *Hvordan er samfundet muligt? : Udvalgte sociologiske skrifter [How is Society Possible?: Selected Sociological Works]*. Gyldendal.

Statsministeren. (2024, February 28). *Redegørelse om Rigsfællesskabet 2024*. https://www.ft.dk/ripdf/samling/20231/redegoerelse/R10/20231_R10.pdf